

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS
ÉS
IHRIG KÁROLY GAZDÁLKODÁS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYOK
DOKTORI ISKOLA

INTERDISZCIPLINÁRIS TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

*Kari Tudományos Diákköri Konferencia
és
„A jövő tudósai” – PhD (doktori) konferencia*

REZÜMÉ KÖTET

Debrecen, 2015. november 12.

*A rendezvény megvalósítását a
"Hazai Tudományos Diákköri műhelyek támogatása" című,
NTP-HHTDK-15-0070 azonosítószámú
„A DE GTK tudományos diákköri tevékenységének támogatása”
című pályázat támogatta.*

A konferencia fővédnöke:
Dr. Pető Károly
dékán

Szerkesztette:
Dr. Dajnoki Krisztina
Dr. Szöllősi László
Dr. Czeglédi Pál

A KONFERENCIA PROGRAMJA

7.30 ZÁRT ÜLÉS (TVK épület tanácsterem)

Tájékoztató a TDK bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére

8.00 MEGNYITÓ, DÉKÁNI KÖSZÖNTŐ (TVK épület, 104. előadó)

Dr. Pető Károly dékán

8.15 SZÜNET

8.30 – 12.00 TDK TAGOZATOK ÜLÉSE

12.30 ÁLLÓFOGADÁS (Kazánház)

A GTK Hallgatói Önkormányzat és az Ihrig Károly Doktori Iskola támogatásával.

A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a PhD hallgatók, a témavezetők, a bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.

14.00 – 16.45 PHD SZEKCIÓK ÜLÉSE

14.00 ZÁRT ÜLÉS (TVK épület tanácsterem)

A TDK bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével

17.00 TDK EREDMÉNYHÍRDETÉS, A KONFERENCIA ZÁRÁSA

(TVK épület 104. előadó)

levezető elnök: *Dr. Dajnoki Krisztina kari TDT elnök*

díjakat átadja: *Dr. Pető Károly dékán*

zárszó: *Prof. Dr. Popp József tudományos és külkapcsolati dékánhelyettes, doktori iskola vezető*

**GAZDASÁGELMÉLET, LOGISZTIKA ÉS MUNKAERŐPIAC
TAGOZAT
(TVK 10)**

Bíráló bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Berde Csaba**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Felföldi János**, egyetemi docens
Titkár: **Erdei Panni**, doktorandusz
Tagok: **Barizsné dr. Hadházi Edit**, adjunktus
Prof. Dr. Lácza Magdolna, főiskolai tanár
Dr. Pakurár Miklós, egyetemi docens
Dr. Sigér Fruzsina, adjunktus
Dr. Tókécs Tibor, adjunktus

Előadók:

08.30 Lakatos Edit

Vállalkozásfejlesztés MSc szak V. évf.

A Kohéziós Politika új eszköze, az ETT fejlődésének vizsgálata az EU-ban és egy működő ETT esetében

Konzulens: Dr. Gályász József, egyetemi docens

08.50 Lantos Lili

Nemzetközi gazdálkodási BA szak IV. évf.

A BRICS országok jelenléte Afrikában

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

09.10 Lovas Viktória

Nemzetközi gazdálkodási BA szak IV. évf.

A kínai működőtőke-befektetések szerepe a világgazdaságban

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

09.30 Orosz Adél Adrienn

Nemzetközi gazdálkodási BA szak IV. évf.

A nemek közötti munkaerő-piaci szegregáció és bérrelés az Európai Unióban és Magyarországon

Konzulens: Dr. Kun András, egyetemi docens

09.50 Paróczai Anikó

Nemzetközi gazdálkodási BA szak IV. évf.

A szingapúri csoda: növekedés egy politikailag csak részben szabad országban

Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

10.10 **Pöhacker Viktor**

Logisztikai menedzsment MA szak II évf.

A Rail Cargo Hungária Zrt. szórt forgalmas fuvarozásának innovációja

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

10.30 **Takács Erika**

Logisztikai menedzsment MA szak II évf.

Az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. járatszervezésének elemzése és fejlesztésének lehetőségei

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

10.50 **Zámbori Viktória Gabriella**

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak IV. évf.

A ContiTech Magyarország Kft. teljesítményértékelő rendszerének vizsgálata

Konzulens: Dr. Pierog Anita, adjunktus

MARKETING, INFORMATIKA ÉS TURIZMUS TAGOZAT
(TVK 104. előadó)

Bíráló bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Popp József**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Könyves Erika**, egyetemi docens
Titkár: **Ladányi Krisztina**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Lengyel Péter**, adjunktus
Dr. Soós Mihály, tanársegéd
Dr. Várallyai László, egyetemi docens
Dr. Vargáné dr. Csobán Kata, adjunktus
Dr. Vida Viktória, adjunktus
Katonáné dr. Kovács Judit, adjunktus

Előadók:

08.30 Bánhidy Máté Attila

Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki BSc szak IV. évf.

AgrInfo Android mobilalkalmazás fejlesztése

Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

08.50 Hajdu Tímea

Turizmus-vendéglátás BA szak IV. évf.

Debrecen gyógyturizmusának térnyerése az orosz piacon Hévíz városának példáján keresztül

Konzulens: Prof. Dr. Nábrádi András, egyetemi tanár

09.10 Kiss László

Nemzetközi gazdálkodási BA szak IV. évf.

CLV menedzsment a gyakorlatban

Konzulens: Dr. Kiss Marietta, adjunktus

09.30 Kovács Bence

Vállalkozásfejlesztés MSc szak I. évf.

A piacorientáció és a potenciális versenyelőnyök vizsgálata a hazai élelmiszeripari vállalkozások körében

Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Dr. Polereczki Zsolt, adjunktus

09.50 Kovács Evelin

Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki BSc szak IV. évf.

Hajdúnánás elektronikus közigazgatásának és települési portáljának a vizsgálata

Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

10.10 **Nádasdi Nikoletta**

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak III. évf.

Egészségtudatosság mindennapjainkban

Konzulens: Godáné Dr. Sőrés Anett, adjunktus

10.30 **Pajti Judit**

Turizmus-vendéglátás BA szak IV. évf.

Étteremnyitás és rendezvényszervezés – avagy innovatív lehetőségek a debreceni vendéglátásban

Konzulensek: Kurmai Viktória, doktorandusz

Kozmáné Csirmaz Éva, ügyvivő-szakértő

10.50 **Pető Alexandra**

Gazdálkodási és menedzsment BA szak IV. évf.

Az információs aszimmetria jelenléte a szállodaiparban és ennek statisztikai vizsgálata

Konzulens: Dr. Kun András, egyetemi docens

11.10 **Prokisch Lilla**

Kereskedelem és marketing BA szak III. évf.

Fogyasztási szokások a lisztérzékenyek körében, és a finom gluténmentes kenyér története: a Glulu márkaépítése

Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

PÉNZÜGY ÉS SZÁMVITEL TAGOZAT
(TVK 12)

Bíráló bizottság:

Elnök: **Dr. Tarnóczy Tibor**, egyetemi docens
Társelnök: **Kondorosi Ferencné, dr.**, egyetemi docens, könyvvizsgáló
Titkár: **Molnár Szilvia**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Máté Domicián**, adjunktus
Dr. Tóth Kornél, adjunktus
Dr. Rózsa Andrea, adjunktus
Dr. Rózsa Attila, adjunktus

Előadók:

08.30 Baranyai Veronika

Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.

Az online pénztárgépek bevezetésének hatása a gazdaság szereplőire

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

08.50 Burai Csaba

Pénzügy és számvitel BA szak IV. évf.

Gyártási költségek felosztásának gyakorlata és lehetőségei az NI Hungary Kft.-nél

Konzulensek: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens
Dr. Nagy Gábor, senior cost accountant

09.10 Deme Adrienn

Számvitel MA szak II. évf.

Hogyan kezelhető a kockázat az IFRS rendszerében?

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

09.30 Manga Tamás

Számvitel MA szak II. évf.

A lízingügyletek sajátosságai a magyar, illetve a nemzetközi számviteli rendszerekben

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

09.50 Márki Renáta

Számvitel MA szak II. évf.

Tárgyi eszköz konszolidáció a US GAAP és az IFRS szerint az NI Hungary Kft.-nél

Konzulensek: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens
Dr. Csajbók Ildikó, adjunktus

10.10 **Mercs Andrea**

Pénzügy és számvitel BA szak VI. évf.

***Egy víziszárnyas tenyésztéssel foglalkozó társaság
önköltségszámítás rendszerének bemutatása***

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

10.30 **Nagy Ágnes**

Számvitel MA szak II. évf.

***Nyereségadók a magyar, illetve a nemzetközi pénzügyi
beszámolási standardok szerint***

Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

10.50 **Nagy Emese**

Számvitel MA szak II. évf.

Tudásból üzlet - Egy vidéki spin-off cég helyzete és lehetőségei

Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

VÁLLALATGAZDASÁGTAN ÉS ÜZEMTAN TAGOZAT
(TVK 13)

Bíráló bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Csajbók József**, egyetemi docens
Titkár: **Tobak Júlia**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Madai Hajnalka**, adjunktus
Dr. Posta László egyetemi docens
Dr. Buzás Ferenc, tudományos munkatárs
Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens
Dr. Popovics Péter András, adjunktus

Előadók:

08.30 **Karnai Laura**

Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Kézműves bonbonyártás jövedelemtermelő képességének vizsgálata

Konzulens: Dr. Szűcs István, egyetemi docens

08.50 **Kecze Zsanett**

Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Egy vállalkozás létjogosultságának és gazdaságosságának vizsgálata

Konzulens: Dr. Bittner Beáta, adjunktus

09.10 **Kovács Éva Katalin**

Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc szak II. évf.

Karcag fejlesztés centrikus erőforrás elemzése

Konzulens: Prof. Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár

09.30 **Kovács Evelin**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évf.

A csemegekukorica termékpálya gazdasági elemzése

Konzulens: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens

09.50 **Medve Dénes**

Gazdasági agrármérnöki MSc szak III. évf.

A forgatásos és forgatás nélküli precíziós talajművelési rendszerek összehasonlító gazdasági elemzése

Konzulensek: Kicska Tibor, doktorandusz

Dr. Sulyok Dénes, talajművelési koordinátor

10.10 **Nagy Dávid**

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak III. évf.

A Hajdúböszörményi BÉKE Mezőgazdasági Kft. biogáz-üzemének gazdasági értékelése

Konzulens: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

10.30 **Pál Miklós Márk**

Gazdasági agrármérnöki MSc II. évf.

A változó tőszámú vetés és a differenciált tápanyag-gazdálkodás ökonómiai elemzése a kukorica termesztésében

Konzulensek: Kicska Tibor, doktorandusz

Dr. Sulyok Dénes, talajművelési koordinátor

10.50 **Szőke Irén**

Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc szak V. évf.

Energia-önellátás a növénytermesztő családi gazdaságban: biomassa-alapú hajtóanyag- és hőenergia-előállítás

Konzulens: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

DETEP TAGOZAT
(TVK Tanácsterem)

Bizottság:

Elnök: **Dr. Juhász Csilla**, egyetemi docens
Titkár: **Szabolcsi Sára**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Bácsné dr. Bába Éva**, egyetemi docens
Dr. Horváth Péter, tanársegéd

Előadók:

08.30 **Erdős Menta Bernadett**

Turizmus-vendéglátás BA szak III. évf.

Éttermi irányzatok, aktuális éttermi trendek

Konzulens: Fehér András, ügyvivő-szakértő

08.50 **Gál Zsuzsa**

Vállalkozásfejlesztés MSc szak I. évf.

Változás vagy változtatás? A változásmenedzsment alapkérdései

Konzulens: Dr. Pierog Anita, adjunktus

09.10 **Héder Mária**

Emberi erőforrás tanácsadó MA szak II. évf.

„Egy teszt, nem teszt”

Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

09.30 **Novák Norbert**

Gazdasági agrármérnök Msc szak I. évf.

Egyetemi hallgatók tej- és tejtermék fogyasztásának vizsgálata

Konzulens: Dr. Harangi-Rákos Mónika, adjunktus

09.50 **Sütő Dávid**

Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

***Kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése
controlling eszközök segítségével***

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

10.10 **Vathy Veronika**

Gazdasági agrármérnök MSc szak I. évf.

***Termelést, értékesítést befolyásoló tényezők egy méhészettel
foglalkozó családi gazdaságban***

Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens

1. PHD SZEKCIÓ: MENEDZSMENT
(TVK 10)

Bizottság:

Elnök: **Dr. Gályász József**, egyetemi docens
Titkár: **Gulyás Dóra**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Bácsné Dr. Bába Éva**, egyetemi docens
Dr. Ujhelyi Mária, egyetemi docens
Dr. Kun András István, egyetemi docens
Dr. Szabados György Norbert, adjunktus

Előadók:

- 14.00 **Balázs-Földi Emese**
doktorandusz, III. évf.
Fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek alkalmazási gyakorlata a nyílt munkaerő-piacon
Témavezető: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens
- 14.25 **Balla Tibor**
doktorandusz, II. évf.
LEADERSHIP vizsgálata egy lehetséges modellje egy felsőoktatási intézményben
Témavezető: Prof. Dr. Szűcs Edit, főiskolai tanár
- 14.50 **Bartha Éva**
doktorandusz, III. évf.
A fitness szegmens gazdasági és társadalmi jellemzői
Témavezető: Dr. Perényi Szilvia, adjunktus
- 15.15 **Keszler Ádám**
abszolvált hallgató
Job knowledge tesztek alkalmazása az előzetesen megszerzett tudás mérésére és elismerésére
Témavezetők: Dr. Móré Mariann, egyetemi docens
Dr. Juhász Csilla, egyetemi docens
- 15.40 **dr. Kómvés Péter Miklós**
doktorandusz, II. évf.
Felsőoktatás és az élethosszig tartó tanulás kapcsolata a munkaerőpiac elvárások tükrében
Témavezető: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

16.05 **Madarász Tamás**

doktorandusz, II. évf.

***Egyes egyéni sportok versenyképességének vizsgálata
Magyarországon***

Témavezető: Dr. Bácsné Dr. Bába Éva, egyetemi docens

2. PHD SZEKCIÓ: VÁLLALATGAZDASÁGTAN (TVK 104. előadó)

Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár
Titkár: **Durkó Emília**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Apáti Ferenc**, egyetemi docens
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
Dr. Bai Attila, egyetemi docens
Dr. Balogh Péter, egyetemi docens

Előadók:

- 14.00 **Gabnai Zoltán**
doktorandusz, II. évf.
A szennyvíziszap-hasznosítás energetikai és egyéb lehetőségei
Témavezető: Dr. Bai Attila, egyetemi docens
- 14.25 **Horváth Adrienn**
doktorandusz, III. évf.
A gazdasági társaságok tagállamok közötti székhelyáthelyezésének alapvető kérdései az Európai Unió társasági jogában
Témavezetők: Dr. Szanyi Miklós, egyetemi tanár
Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens
- 14.50 **Kicska Tibor**
doktorandusz, II. évf.
A talajos és a termesztő közeges paprikahajtatus ökonómiai összehasonlítása hidegfóliás termesztésben
Témavezető: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens
- 15.15 **Kurmai Viktória**
doktorandusz, III. évf.
Az almasűrítvény termelés piaci és üzemgazdasági elemzése
Témavezető: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens
- 15.40 **Molnár Mátyás**
doktorandusz, II. évf.
A foglalkoztatottság és a munkanélküliség hatása a magyarországi fogyasztásra 1993-2013 között
Témavezető: Dr. Petó Károly, egyetemi docens

16.05 **Szenderák János**

doktorandusz, II. évf.

***A magyarországi, a németországi és az olaszországi nyerstej
árak közötti kointegráció vizsgálata***

Témavezető: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

16.30 **Zolcsák Dóra**

doktorandusz, III. évf.

***The effect of political leaders on economic growth through
changing the institutions***

Témavezető: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

3. PHD SZEKCIÓ: PÉNZÜGY ÉS SZÁMVITEL (TVK 12)

Bizottság:

Elnök: **Dr. Fenyves Veronika**, egyetemi docens
Titkár: **Szabóné Szőke Réka**, doktorandusz
Tagok: **Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó**, egyetemi docens
Dr. Darabos Éva, egyetemi docens
Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus
Dr. Máté Domicián, adjunktus

Előadók:

- 14.00 **Fazekas Balázs**
doktorandusz, II. évf.
Értéktերemítő bizonytalanság – A kockázati tőke reálopciók megközelítése
Témavezető: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens
- 14.25 **Kiss Ágota**
doktorandusz, III. évf.
Az IFRS-ek egyedi beszámolási célokra történő alkalmazásának hatásai
Témavezető: Dr. Darabos Éva, egyetemi docens
- 14.50 **Lábas István**
doktorandusz, III. évf.
Miért is fontos a controlling és versenyképesség a felsőfokú oktatási intézmények esetében?
Témavezető: Dr. Bács Zoltán, egyetemi docens
- 15.15 **Tálas Dorisz**
doktorandusz, III. évf.
Vezető vállalatok pénzügyi teljesítményének elemzése iparági minta alapján
Témavezető: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens
- 15.40 **Tömöri Gergő**
doktorandusz, II. évf.
A primer prevenció élelmiszerfogyasztást magyarázó hatásának és pénzügyi vonatkozásainak ökonometriai vizsgálata a magyarországi régiók viszonylatában
Témavezető: Dr. Bács Zoltán, egyetemi docens

16.05 **Zsidó Kinga Emese**

doktorandusz, III. évf.

***Magyarországi kereskedelmi vállalkozások teljesítménymérési
gyakorlata***

Témavezető: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

4. PHD SZEKCIÓ: MARKETING ÉS INFORMATIKA (TVK 13)

Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Szakály Zoltán**, egyetemi tanár
Titkár: **Horváth Adrienn**, doktorandusz
Tagok: **Dr. Oláh Judit**, egyetemi docens
Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens
Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens
Dr. Polereczki Zsolt, adjunktus

Előadók:

- 14.00 **Cinka István**
doktorandusz, II. évf.
Használt csomagolóanyagok azonosítási technológiai
Témavezető: Dr. Várallyai László, egyetemi docens
- 14.25 **Csatáriné Dogi Ilona**
doktorandusz, II. évf.
Ki veszi a magyart? – Fogyasztói etnocentrizmus vizsgálata Magyarországon
Témavezető: Dr. Balogh Péter, egyetemi docens
- 14.50 **Debrenti Attila**
doktorandusz, III. évf.
Üzleti intelligencia alkalmazások kereslete és kínálata
Témavezető: Prof. Dr. Herdon Miklós, egyetemi tanár
- 15.15 **Kissné Nagy Csilla**
doktorandusz, III. évf.
A diverzifikáció mértéke és jellemzői a mezőgazdasági vállalkozásokban
Témavezető: Prof. Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár
- 15.40 **Széles Árpád – Erdei Panni**
doktorandusz, III. évf. doktorandusz, I. évf.
Méltányos és hatékony döntések vizsgálata a diktátor szerepben
Témavezetők: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

16.05 **Szűcs Imre**

doktorandusz, II. évf.

A közösségi agrármarketing szerepe a rövid ellátási láncokban

Témavezető: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

TDK PÁLYAMUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓI

AGRIINFO ANDROID MOBILALKALMAZÁS FEJLESZTÉSE

Szerző: Bánhidy Máté Attila, BSc IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, adjunktus

Az okostelefonok napjainkra már életünk részévé váltak. Ezen eszközök folyamatos fejlődésének és az elérhető alkalmazások növekvő számának köszönhetően, egyre szélesebb körben tudjuk használni őket. Egyik ilyen specifikus felhasználási terület a mezőgazdaságban történő használat. Ebben a szektorban jelenleg még kevés mobil alkalmazással lehet találkozni, azonban ezeknek a száma is növekvőben van. Az én célom egy letisztult, könnyen használható mobil alkalmazás fejlesztése volt Android platformra, mely bárki számára könnyen kezelhető, megtanulható.

Az alkalmazásomat úgy készítettem el, hogy az olyan felhasználók is könnyedén el tudjanak rajta igazodni, akiknek kevesebb tapasztalata van az informatika világában. Mivel a felhasználói célcsoport főleg ilyen emberekből áll, fontos szempont volt az egyszerűség, átláthatóság. Az alkalmazás lényege, hogy egy adott földterületen végzett mezőgazdasági műveletet egy űrlap kitöltésével a felhasználó le tud menteni egy adatbázisba. Ezeket később vissza tudja keresni, így egyszerűen megállapítható, milyen tevékenységek zajlottak az adott területen, adott időben. Az adatok melyek mentésre kerülnek strukturáltak, aminek köszönhetően rendezni lehet őket és kimutatásokat is készíthetünk belőlük. Az alkalmazás segítségével ki lehet váltani a papír alapú nyilvántartást, úgy, hogy közben teljesen mobilis marad a felhasználó. A program másik része egy web alapú tudástár. Ennek segítségével a gazda bármikor rá tud keresni egy adott növények jellemzőire, termesztési tulajdonságaira. Mivel itt az információk rendezetten vannak jelen, sok időt és kellemetlenséget spórolhat meg a felhasználóknak.

Kutatómunkám során még kitérek az Android platform legfontosabb jellemzőire, illetve bemutatom az általam választott fejlesztőkörnyezetet, az MIT AppInventort. Ismertetem a továbbfejlesztés lehetőségeit, illetve a felhasználók által tapasztaltakat. Ezek alapján elmondhatom, hogy mindenképpen van létjogosultsága a mezőgazdasági felhasználásra tervezett alkalmazásoknak, melyek száma folyamatosan nő.

AZ ONLINE PÉNZTÁRGÉPEK BEVEZETÉSÉNEK HATÁSA A GAZDASÁG SZEREPLŐIRE

Szerző: Baranyai Veronika, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, adjunktus

Általános célkitűzésem, hogy az online pénztárgépek bevezetésének a gazdasági szereplőkre gyakorolt hatását bemutassam nemzetgazdasági, vállalkozói és felhasználói szempontból. Felhasználva a rendelkezésre álló információkat, tapasztalatokat, tudásbázist, célom hogy bemutassam azt, hogy az online adatszolgáltatás hogyan növeli egy vállalkozás bevételét, ezáltal növelve az állami költségvetésbe befizetendő áfát, amely adó nem hozzájárul a költségvetési egyensúly fenntartásához, végső soron egy jóléti társadalom kialakulásához, ahol megfelelő az adómorál és a tudatos vállalkozói lét.

Kutatásaim fontos alapját képezik a felhasznált törvények és rendelkezések. Különböző módszereket használtam fel az adatok gyűjtéséhez és feldolgozásához. Személyes interjúkat készítettem, melynek során kvalitatív interjúk keretén belül megszólítottam adóellenőr, számviteli területen dolgozó, valamint több, kereskedelemben dolgozó szakembert. Dinamikus, megoszlási, illetve tervteljesítési viszonyszámok alkalmazásával ismertetem az online pénztárgépek okozta változásokat. Esettanulmányon keresztül bemutatom, hogy egy szerszámkereskedő kisvállalkozásnak érdemes-e nyugtaadási kötelezettségét számla kiállításával kiváltani. Mivel dolgozatom hangsúlyos részét képezi a vállalkozásokra gyakorolt hatások vizsgálata, pénzügyi mutatók segítségével elemzem az AP Pénztárgép Kft. beszámolóit.

Magyarországon az áfához köthető csalások mértéke éves szinten 24 százalék körül van, ami azt jelenti, hogy a kormány általános forgalmi adóból származó bevételeinek negyedétől esik az adócsalók miatt. A fokozott adóhatósági felügyelet, a büntetések emelése, a fordított adózás bevezetése, az elektronikus áruforgalmi ellenőrző rendszer, az online pénztárgépek alkalmazása mind-mind hozzájárul az általános forgalmi adóhoz köthető csalások visszaszorításához. A gazdaság rendkívül összetett, így nem könnyű több tényező változása esetén egy adott tényező hatását kiszűrni, de a befizetett általános forgalmi adó növekedését nem lehet csupán a kereskedelmi tevékenység növekedésével magyarázni, hiszen annál nagyobb volumenű. Kutatásaim alapján úgy vélem, megalapozottan elmondhatom, hogy az elektronikus pénztárgép rendszerek bevezetése kedvező hatással volt, hiszen nőttek az áfából származó bevételek, csökkent az adózási fegyelem megsértésére irányuló tevékenységek száma.

GYÁRTÁSI KÖLTSÉGEK FELOSZTÁSÁNAK GYAKORLATA ÉS LEHETŐSÉGEI AZ NI HUNGARY KFT-NÉL

Szerző: Burai Csaba, BA IV. évfolyam
Konzulensek: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens
Dr. Nagy Gábor, senior cost accountant

Napjainkban a multinacionális vállalatok egyik elsődleges célja, hogy alkalmazkodjanak a változó piaci körülményekhez: Ahhoz, hogy sikeres tudjon maradni, nélkülözhetetlen a gyors reagálás a változásokra.

A dolgozat célja egy, az NI Hungary Kft-nél felmerülő probléma bemutatása, valamint javaslatok nyújtása a lehetséges megoldásokra.

A fejlesztendő terület nem más, mint a gyártási költségek felosztása. A pontos költségfelosztás elengedhetetlen a precíz önköltségszámításhoz. Az önköltségszámítás azért bír jelentős súllyal, mivel alapjában befolyásolja a vállalkozás működését, eredményét, hatékonyságát, és ezek által a vállalat sikerét. Ezért is fontos, hogy minél pontosabban tudjuk megállapítani a félkész és késztermékeink értékét.

Dolgozatomban a controlling, a vezetői számvitel, költséggazdálkodás és önköltségszámítás szakirodalmi áttekintése után bemutatom a vállalatnál használt tevékenység alapú költségszámítást.

Ezután a vállalatnál használt standardáras értékelés részletezése következik, majd bemutatásra kerül az NI gyártási folyamata és az ezzel kapcsolatban felmerülő költségek. Legvégül a jelenleg használt költségallokációs modellt részletezem, majd egy konkrét példán keresztül mutatom be, hogyan osztjuk fel jelenleg a gyártási költségeket. Zárásként összegzem a jelenlegi modell gyengeségeit, és javaslatokat teszek a fejlesztési lehetőségekre, melyek precízebb önköltség meghatározást tennének lehetővé.

HOGYAN KEZELHETŐ A KOCKÁZAT AZ IFRS RENDSZERÉBEN?

Szerző: Deme Adrienn, MA II. évfolyam

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

Dolgozatom témájának a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (International Financial Reporting Standard, IFRS) széleskörű és kiterjedt témakörén belül az egyik legösszetettebb témakört választottam, nevezetesen a pénzügyi instrumentumok témakörét. Ezen belül is egy konkrét területre fókuszáltam, mégpedig a fedezeti ügyletekre, vagy hedge ügyletekre. Bonyolultsága ennek a területnek abban rejlik, hogy nemcsak számviteli ismereteket igényel, hanem mélyen összefonódik a pénzügytan ismereteivel.

A témám aktualitását az adja, hogy az elmúlt évtizedekben a világgazdaságban megfigyelhető erősödő globalizáció hatására, folyamatos változásoknak lehetünk tanúi. Ezáltal természetes, hogy a pénzügyi piacok világa és a számvitel területe is folyamatos fejlődésen megy keresztül annak érdekében, hogy lépést tartson a folyamatosan megújuló gazdasági környezettel. A nagyobb vállalkozások, melyek a jelentős gazdasági súlyt képviselik, egyre szélesebb körben terjeszkednek. Azonban ennek kapcsán problémák merültek fel, hiszen a világ különböző országaiban más - más szabályoknak kell megfelelniük az egyes társaságoknak. Az egységes szabályozás hiányában azonban a különféle országokban működő vállalatok összehasonlítása szinte lehetetlen. Így kialakult az igény egy egységes, nemzetközileg is elfogadott rendszer létrehozatalára, mely alapján a vállalkozásokról egységes képet kapnak a gazdaság egyes szereplői, mint például a befektetők.

A világgazdaságban bekövetkező fejlődéssel együtt azonban a kockázati kitétségek is emelkedtek. A fedezeti ügyletek alkalmazásának lehetősége azonban segíti a vállalkozásokat a kockázatokból adódó esetleges nagymértékű veszteségek elkerülésében.

Legfőbb célom annak bemutatása, hogy a fedezeti ügyletek alkalmazásával a társaságok, milyen módon ellentételezhetik a kockázati tényezők kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező, negatív hatásokat az eredményükben. A fedezeti ügyletek elméleti hátterének bemutatása mellett egy fiktív vállalkozáson keresztül, gyakorlati példákkal is illusztrálom a fedezeti ügyletek típusainak elszámolását az IFRS szerinti szabályoknak megfelelően.

A feldolgozott példák alapján azt tapasztaltam, hogy a vállalkozásoknak előnyére válhat, ha élnek a fedezeti ügyletek adta lehetőségekkel. Ugyanis a fedezeti ügyletek alkalmazásával a kockázati tényezők ingadozása miatti, eredményben jelentkező kilengéseket sikeresen ellentételezhetik.

DEBRECEN GYÓGYTURIZMUSÁNAK TÉRNYERÉSE AZ OROSZ PIACON HÉVÍZ VÁROSÁNAK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

Szerző: Hajdu Tímea, BA IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Nábrádi András, egyetemi tanár

Debrecen versenyképes gyógyturisztikai adottságokkal rendelkező város, azonban a csoportos szabadidős beutaztató turizmus még sincs jelen a város életében. Emellett az orosz turisztikai küldő piac akkora mérettel rendelkezik, hogy sok, az oroszok által kedvelt desztinációból kezdenek kiszorulni az orosz turisták. Mindkét felvetett problémára megoldást jelentene Debrecen új gyógyturisztikai desztinációként történő bemutatása az orosz turisztikai küldő piacon.

Primer és szekunder kutatásaim során amellet, hogy szakirodalmi források segítségével vizsgáltam az egészségturizmus fogalomrendszerét és Hévíz, Debrecen gyógyturizmusát, turisztikai szakemberek segítségével és a debreceni lakosság körében elvégzett kérdőíves kutatással kerestem a választ arra, hogy Debrecen gyógyturizmusa képes-e jelentős orosz turistaréteg vonzására és megtartására.

A debreceni MedHotel főorvosával, dr. Joey Khannal végzett interjúm során kiderült, hogy a nemzetközi piacra való belépés kulcsa az innováció, a megújulás képessége. A vendégek folyamatos elégedettsége csak így biztosítható.

Hévíz városa évek óta képes az orosz turisták megnyerésére. Kiss Csabával, a Hévízi Tófürdő vezetőjével végzett mélyinterjú során egyik hipotézisem igazolást nyert, miszerint céltudatos repülőtéri járatbővítéssel a külföldi turistaréteg száma növelhető, ahogyan azt a sármelléki repülőtér példája is mutatja.

Debreceni interjúkészítéseim során Szűcs János, a Hotel Divinus**** igazgatója és Bördös Judit, az Aquaticum Debrecen Termál és Wellness Hotel**** értékesítési vezetője alátámasztotta válaszadásaikkal azt a hipotézisemet, amely szerint Debrecennek a piacnyerésre csak a vezető szállodák együttműködésével van lehetősége.

A kérdőíves válaszadásokból kiderült, hogy a debreceni lakosság is úgy gondolja, hogy Debrecennek van esélye a nemzetközi piacon, azonban sokrétűbb kulturális programkínálat és a debreceni repülőtér kihasználtságának növelése szükséges az orosz piac meghódításához.

Következtetesképp elmondható, hogy Debrecen gyógyturizmusának van esélye az orosz piacon, azonban a reptérhálózat kibővítése és a vezető debreceni szállodák együttműködése elengedhetetlen feltétele a jelentős orosz turistaréteg megnyerésének.

KÉZMŰVES BONBONGYÁRTÁS JÖVEDELEMTERMELŐ KÉPESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Szerző: Karnai Laura, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Szűcs István, egyetemi docens

Az élelmiszeripar egyik meghatározó szegmense az édességipar, melynek valamely termékét a társadalom valamennyi tagja fogyasztotta már életében legalább egy alkalommal. Az édességipar egyik legkedveltebb terméke közé tartozik a csokoládé, mely a világon szinte bárhol fellelhető, az ünnepek, s a mindennapok „luxusát” képviseli. Napjainkban a globális csokoládéipar kiszélesedése, az egészségtudatos életmódba való beépülése miatt túlzott fogyasztás figyelhető meg a világ fejlett országaiban. A kakaó termelése jellemzően a fejlődő országokban történik, ahol általában nem adottak a technológiai körülmények ahhoz, hogy a termelés hatékonyabbá válhasson és megfeleljen a fenntarthatósági elvárásoknak.

Tudományos diákköri dolgozatom fő célkitűzése a kézműves csokoládéágazaton belül a bonbon előállítás jövedelemtermelő képességének meghatározása. Egy virtuális beruházási esetet szemléltetek, ahol azt vizsgálom, hogy milyen méretű kézműves bonbon gyártó családi vállalkozás tudja biztosítani egy középosztálybeli életszínvonalon élő család számára az éves megélhetési kiadásokat, figyelembe véve azt is, hogy a pótló és korszerűsítő beruházásoknak is meg kell teremteni a hosszútávú pénzügyi alapjait.

Vizsgálataim során szekunder és primer adat- és információgyűjtést egyaránt végeztem a célkitűzésem megvalósítása érdekében. Szekunder kutatásként a témához kapcsolódó szakirodalmak feldolgozását végeztem el, ezt kiegészítve primer adatgyűjtést folytattam, melynek során ellátogattam 4 különböző, hazai bonbonkészítő műhelybe, ahol a termelésre vonatkozó főbb adatokat (pl. technológia jellemzői, fajlagos ráfordítások, termelési költségek, hozamok) gyűjtöttem be. Ezen adatok felhasználásával üzemenkénti jellegű modellkalkulációt készítettem, melynek során az üzem kialakításával és a termeléssel kapcsolatos ráfordítások alakulását vizsgáltam. Ezt követően beruházás-gazdaságossági számításokat végeztem el dinamikus mutatószámok (NPV, IRR, PI, DPP) segítségével.

Vizsgálati eredményeim alapján megállapítható, hogy egy átlagos családi ház bekerülési értékéből létrehozott kézműves csokoládé manufaktúra belátható időn belül megtérül, valamint a meghatározott paraméterekkel kialakított üzem biztosítani tudja egy család számára a hosszútávú megélhetést, középosztálybeli életszínvonalat feltételezve, megfelelően a fenntarthatósági kritériumoknak.

EGY INDULÓ VÁLLALKOZÁS LÉTJOGOSULTSÁGÁNAK ÉS GAZDASÁGOSSÁGÁNAK VIZSGÁLATA

Szerző: Kecze Zsanett, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Bittner Beáta, adjunktus

Az egyetemről kikerülve a jövőmet vállalkozóként képzelem el. Elérhetővé szeretnék tenni egy Magyarországon még kuriózumnak tekinthető szolgáltatást, a hidegszaunát Debrecenben és vonzaskörzetében élő lakosok számára. A kriosauna a hagyományos szauna ellentettje, ugyanis a szervezet nagyon rövid időre, 1-3 percre, -120°C és -170°C közötti hőmérsékletnek teszi ki. A szervezetre ható hidegsokk következtében enyhülnek a fájdalmak és beindulnak a szervezet öngyógyító, gyulladás csökkentő folyamatai.

Figyelembe véve, hogy Magyarország 2. legnagyobb városában egyetlen hidegszaunai szolgáltatás működik, véleményem szerint érdemes megvizsgálni induló vállalkozásként ennek a létjogosultságát. Ebből adódóan a dolgozatom általános célkitűzése, hogy választ kapjak, érdemes-e megvalósítani ezt a szolgáltatást. További céloom megalapozni és előkészíteni egy sikeres, hosszútávon fenntartható, nyereséggel működő vállalkozás létrehozását. Hipotézisem szerint ennek a szépség-és egészség ipari vállalkozás megvalósításának van létjogosultsága, mely belátható időn belül meg is térül.

Általános célkitűzésem megvalósításához konkrét feladatokat rendeltem. Elsősorban a témához kapcsolódó szakirodalmakat, mint a terciér szektor, egészségügy és szépségipar nemzetközi és hazai viszonylatait vizsgáltam. Ezt követően piackutatást végeztem, a hidegszauna rendszeres használóival, a DVSC női kézilabda csapatával. Primer kutatásként fogyasztói piacelemzést készítettem, melynek keretében egy kérdőívet állítottam össze a hidegszauna ismertségéről, esetleges igénybevételéről. Ezekből a kutatásokból származó eredményekre építkezve alapoztam meg a megvalósítási tervet. Iparági környezetet elemeztem Porter öttényezős modelljének segítségével, majd árképzési tervet és értékesítési tervet készítettem. Végül elvégeztem a beruházás hosszútávú gazdaságossági vizsgálatát is, amihez dinamikus beruházás-gazdaságossági számításokat végeztem, melynél realista eset mellett pesszimista és optimista változatok eredményeit is figyelembe vettem.

Több megközelítésből is megerősítést kaptam a vállalkozás létjogosultságára. Ezt egyrészt piackutatásom és primer adatgyűjtésem igazolta, másrészt a beruházás-gazdaságossági elemzésem eredményei. A kapott eredmények alapján sikerült alátámasztanom a hipotézisemet, így jelen körülmények között érdemes megvalósítani a vállalkozást, amely legrosszabb esetben is 7, legjobb 2, reális esetben pedig 3 éven belül megtérül.

CLV MENEDZSMENT A GYAKORLATBAN

Szerző: Kiss László, BA IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Kiss Marietta, adjunktus

Az elmúlt két évtizedben irányváltás következett be a marketingben: míg korábban a hangsúly a termékeken és a kereskedelmi tranzakciókon volt, s a vevőket, ügyfeleket passzív résztvevőként kezelték, ma az ügyfélkapcsolatok állnak a középpontban. Ennek az eredménye a CRM filozófia. Jelenleg a marketing mint koncepció az egész vállalatot áthatja, s ennek a sikere nem csak a marketingszakemberek felelőssége. Stratégiai kérdéssé vált, hogy meghatározzák azoknak a fogyasztóknak a körét, akikkel hasznos kapcsolatokat kialakítani és leginkább fenntartani. Többek közt ezért is kap az értékesítés támogatásában mind fontosabb szerepet az ügyfelek viselkedésének elemzése, illetve az ügyfélélettartamérték (CLV)-számítás.

A CLV egy ügyfélhez kapcsolódó, jelenértéken kifejezett cash flow, mely megmutatja egy vásárló hosszú távú értékét, illetve segít meghatározni, hogy mennyit érdemes egy új vásárló megszerzésére fordítani (Kumar, Rajan, 2009). A CLV meghatározásából nyert ismereteket a marketingtervezésben célzottan érdemes alkalmazni. Mára az egyik legelfogadottabb analitikák egyike és kialakult eszközrendszerek része, amely segít a megtartási stratégiára összpontosítani az igazán értékes és magas potenciállal rendelkező ügyfelek esetében. Fő cél a fogyasztó végigvezetése azon az úton, amely elvezet a lojalitáshoz, az ismétlődő vásárlásokhoz, a továbbajánlási affinitáshoz, ami végső soron elengedhetetlen az üzleti értékteremtéséhez, a bevételi célok eléréséhez.

Dolgozatomban arra kerestem a választ egy magyar utazási iroda 33421 ügyfél (melyből 26516 ügyfél generált forgalmat az elmúlt öt évben) CLV alapú kiértékelésén keresztül, hogy hogyan lehetséges a költségek tartós csökkentése azáltal, hogy a vállalat a különböző folyamatait az ügyfélélettartam-értékhez (CLV) igazítja, illetve milyen módon segíti vállalatot, hogy a marketing-költségvetését az egyes ügyfelek attraktivitáshoz és az érték-hozzájárulásához igazítja. Ehhez először a cég CRM rendszeréből kinyert ügyféladatbázist alapul véve minden egyes ügyfélre átfogó CLV értéket határoztam meg, majd ezen értékek alapján sorba rendeztem az ügyfeleket. Az így sorba rendezett ügyfelek felső húsz százalékát, illetve a többi nyolcvan százalékot különböző dimenziók mentén összehasonlítottam. Ennek köszönhetően olyan lényeges információkat nyertem, aminek köszönhetően célzott ügyfélmenedzsmentre tudtam javaslatot tenni.

A PIACORIENTÁCIÓ ÉS A POTENCIÁLIS VERSENYELŐNYÖK VIZSGÁLATA A HAZAI ÉLELMISZERIPARI VÁLLALKOZÁSOK KÖRÉBEN

Szerző: Kovács Bence, MSc szak. I. évfolyam
Konzulensek: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár
Dr. Polereczki Zsolt, adjunktus

A piacorientációnak számos eltérő fogalmi meghatározása létezik, melyek közül dolgozatomban a viselkedés és a kulturális alapú megközelítést vizsgálom. Egyes szerzők értelmezésében úgy jelenik meg, mint marketing erőforrás. Dolgozatomban inkább egyfajta piaci szemléletként közelítem meg, és azt vizsgálom, hogy a piacorientált szemlélet mértéke befolyásolja-e a vállalatok belső környezetének elemeit, ezeken belül is elsősorban az eszközökben és képességekben megjelenő potenciális versenyelőnyöket.

A vizsgálat alapját egy kérdőív szolgáltatta, melynek összeállítását a Debreceni Egyetem Marketing és Kereskedelem Intézetének munkatársai végezték. A kérdőív összeállításában, az adatgyűjtésben és az adatok elemzésében, mint tanszéki demonstrátor vettem részt. Az adatbázis információkat tartalmazott a vállalkozások piacorientációjáról, oktatáspolitikájáról, marketingjéről, élelmiszerbiztonságról, a vízió megosztásáról valamint a szervezet tanulás iránti elkötelezettségéről.

Klaszterelemzés segítségével mind a MARKOR mind az MKTOR skála alapján csoportokra tudtam bontani a vállalatokat piacorientációjuk alapján. Majd vizsgáltam a kapcsolatot a klaszterek és az észlelt potenciális versenyelőnyök közt. Hogy kizárjam egyéb tényezők hatását az erőforrásokban megjelenő előnyre kontrollváltozóként bevontam a tanulás iránti elkötelezettséget és a vízió megosztását is.

Kiinduló feltevésem, mely szerint pozitív kapcsolat van a piacorientáció és a lehetséges versenyelőnyök közt bizonyítást nyert a minta esetén. A kontrollváltozó hatását el kellett vetnem, azaz nem találtam egyéb változóban rejlő magyarázatot az erőforrásokban megjelenő előnyökre.

Kutatásom eredményeként kiemeltem azokat az erőforrásokat, melyeket a piacorientáció egyértelműen pozitívan befolyásol. Valamint a piacorientáció alapján kialakított klasztereket elemeztem különböző kontrollváltozókkal, illetve véleményt formáltam a MAKROR és az MKTOR skála alkalmazhatóságáról a vizsgált iparágban.

Összességében véleményem szerint a piacorientáció egy hatékony eszköz lehet a vállalkozások kezében az eredményes gazdálkodáshoz, már csak azért is, mert egy olyan irányt, szemüveget ad a vezetők kezébe, amivel a piaccgazdaságot, a versenyző iparágakat könnyebben megérthetik és alkalmazkodhatnak a változó környezethez.

KARCAG FEJLESZTÉS CENTRIKUS ERŐFORRÁS ELEMZÉSE

Szerző: Kovács Éva Katalin, MSc szak II. évfolyam

Konzulens: Prof. Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár

Az Európai Unió csatlakozást követően előtérbe került a vidékfejlesztés és ezzel párhuzamosan egyre nagyobb hangsúlyt kapott a vidéki térségek felzárkóztatása, életminőségének javítása.

Ahhoz, hogy egy város sikeres lehessen, több szempontnak kell megfelelnie egyidejűleg. Az első és legfontosabb az alkalmazkodóképesség a változó körülményekhez. Ebből kifolyólag szükségszerű a gazdasági szerkezet folyamatos alakítása, a tudás-intenzív üzleti szolgáltatások és a magasan kvalifikált munkaerő jelenléte. A folyamatos innováció, a problémák megfelelő kezelésének képessége, a nemzetközi hálózatokba való bekapcsolódás és a magas jövedelemtermelő képesség alapvető jellemzőként jelenik meg a fejlettség indikátoraként.

Az Alföld szívében elhelyezkedő Karcag a Nagykunság fővárosa, így témaválasztásom során indokoltnak tartottam jelenlegi helyzetének elemzését.

Dolgozatom célkitűzése elsősorban a település erőforrásainak komplex vizsgálata. Ez alapján a jelenlegi fejlettségi helyzetének megállapítása, továbbá fejlesztési javaslatok megfogalmazása.

Célkitűzéseim eléréséhez statisztikai adatbázisokon alapuló vizsgálatokat végeztem, majd ezt követően SWOT analíziseket készítettem.

Ez alapján arra következtetésre jutottam, hogy nagyon jó úton indult el a város a fejlesztések tekintetében, ezért ezt az irányt mindenképpen érdemes folytatni. Minél magasabb életszínvonal biztosított, annál magasabb a település népesség megtartóereje is. Azonban nem szabad megfeledkeznünk a hagyományos értékeinkről, hiszen a globalizációval egyidejűleg a társadalmi összetartás, a hagyományok tisztelete és az emberi kapcsolatok háttérbe szorulnak. Így elengedhetetlennek tartom, hogy - nem csak Karcag, hanem más- vidéki térségek által hordozott pótolhatatlan értékeket megőrizzük és gazdagítsuk.

A CSEMEGEKUKORICA TERMÉKPÁLYA GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Kovács Evelin, MSc szak II. évfolyam

Konzulens: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens

A csemegekukorica Magyarországon a legjelentősebb zöldség, területét és termésmennyiségét illetően. Évi átlagos 30 000 ha vetett területtel és 450-500 000 tonna betakarított mennyiséggel Magyarország a legnagyobb európai termelő, megelőzve Franciaországot, világszinten pedig a termelés 6%-ával rendelkezik. A csemegekukorica döntően ipari felhasználású növény, mintegy 2/3-ából kukorica konzerv készül, mely az egyik legjelentősebb exportcikkünk. Erre a termékpályára jellemző – számos zöldség-gyümölcs ágazattal ellentétben – a stabil működés és a magas fokú vertikális integráció, illetve szervezettség.

Célkitűzésem megtudni, hogy a csemegekukorica termelés költség- és jövedelemviszonyai hogyan alakulnak, hatékony és jövedelmező-e a termesztése. Ezen kérdés megválaszolására hat termelő vállalkozás adatait felhasználva költség-haszon elemzést végeztem, külön kitérve a két alapvető technológia változat (öntözött, öntözetlen) közötti eltérésekre. Következő célkitűzésem megtudni, hogy a csemegekukorica konzerv gyártása során milyen költségek merülnek fel, jövedelmező és hatékony-e a feldolgozás. Ehhez konzervüzemi adatgyűjtésre alapozva szintén költség-haszon elemzést végeztem. A dolgozatban szeretnék választ kapni továbbá arra, hogy mekkora költség és profit keletkezik az egész termékpályán és ezek hogyan oszlanak el a termékpálya szereplői között (termelő, feldolgozó).

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a csemegekukorica termelés nyereséges, hektáronként mintegy 180-250 ezer Ft nettó jövedelem, illetve 20-40%-os költségarányos jövedelmezőség realizálható. Az öntözött és öntözetlen technológia között legnagyobb eltérés az öntözés 70-80 ezer Ft/ha-os költségében van, amivel szemben 3-4 t/ha plusz hozam és nagyobb terméshozam áll, de a termelés nyeresége érdemben nem változik. A feldolgozó esetében az adatok elemzése után láthatóvá vált, hogy a feldolgozás folyamata szintén nyereséges, hozzávetőlegesen 10%-os költségarányos jövedelmezőség érhető el, amihez relatíve kevés piaci kockázat társul. A termékpálya szereplőinek összehasonlítása során fény derült arra, hogy a termékpályán keletkező nyereség mintegy 60%-a a feldolgozóiparban, 40%-a a termesztésben csapódik le, de utóbbiban sokkal magasabb jövedelmezőségi ráták mellett.

HAJDÚNÁNÁS ELEKTRONIKUS KÖZIGAZGATÁSÁNAK ÉS TELEPÜLÉSI PORTÁLJÁNAK A VIZSGÁLATA

Szerző: Kovács Evelin, BSc szak IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Szilágyi Róbert, egyetemi docens

Kutatásom témájaként Hajdúnánás települési portáljának elemzését, valamint az e-közigazgatás meglétét a honlapon végeztem el. Az elemzést egy a lakosság körében elkészített kérdőív analízissel egészítettem ki.

Elsőként olyan közigazgatási fogalmak, mint elektronikus közigazgatás, információs társadalom és jelenségeinek értelmezésével kezdtem. Kitértem az elektronikus közigazgatás fejlődési szakaszaira, valamint a szabályozásokra és törvényekre, amelyek érvényben vannak az elektronikus közigazgatásra.

Hajdúnánás város településpotáljának elemzése előtt ismertettem a városportálok követelményeit. Alapvetően jól strukturált honlapról van szó. Az egységesség hiánya mellett formázási hibákat tártam fel. Továbbá kiemelném, az idegen-nyelv választás lehetőségét, mivel inkább turisztikai jellegű oldalról van szó. A másik pedig a kereső funkció, amelynek hiányát a lakosok is jelezték a kérdőívemben. Az elektronikus közigazgatás és az online ügyintézés teljes mértékben nem valósul meg, a honlap információanyaga inkább tájékoztató jellegű. A Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társaságról is említést teszek.

Az e-ügyintézéshez és a portálhoz fűződően készítettem egy kérdőívet, amelyet kizárólag hajdúnánási lakosok elektronikusan töltöttek ki. Körülbelül 10.000 fős alapsokaságból 600 főhöz jutattam el a kérdőívem és ebből 81 válasz érkezett. Országos és EU-s adatokat is feldolgoztam. Primer vizsgálatom során három hipotézisként fogalmaztam meg. Első hipotézisemet a válaszadók kormegoszlás alapján állítottam fel, a 65 év feletti korosztályt céloztam meg. Eredményeim alapján 65 év feletti személy nem töltötte ki a kérdőívemet. Ellentmondásba ütköztem, miszerint az idősebb korosztály is egyre nagyobb számban használ IKT eszközöket és internetet. A második hipotézis az eszközellátottságra vonatkozik. Az EU adatai magas eszközellátottságot mutatnak, amelyet a saját vizsgálatom is alátámaszt. A harmadik kérdés, amit szintén fontosnak tartottam a mindennapos internethasználat. Vannak olyan országok ahol 90% felett van a napi gyakoriságú internetezők száma, magyar viszonylatban is 85%-os az arány és a hajdúnánási lakosok körében is igen magas értékek születtek. Ezt a hipotézist elfogadom.

Dolgozatomat kiegészítettem javaslataimmal, főként a településpotált illetően, majd bemutattam az az Eye tracking technológiát.

A KOHÉZIÓS POLITIKA ÚJ ESZKÖZE, AZ ETT FEJLŐDÉSÉNEK VIZSGÁLATA AZ EU-BAN ÉS EGY MŰKÖDŐ ETT ESETÉBEN

Szerző: Lakatos Edit, MSc szak V. évfolyam
Konzulens: Dr. Gályász József egyetemi docens

Az ETT (Európai Területi Társulás) olyan, az Európai Bizottság által 2006-ban létrehozott csoportosulási forma, amely célja az interregionális együttműködések elősegítése a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítése érdekében.

Dolgozatom írásával elsődleges célom az, hogy a szlovák-magyar ETT-k példáján keresztül szélesebb rálátást nyújtsak a nemzetközi folyamatokra, másodsorban motiváljam az ETT-eket.

Hipotézisem szerint a legeredményesebb ETT-k Európában a szlovák-magyar határon működnek. Az Ister-Granum ETT a szlovák-magyar együttműködések egyik legsikeresebbje.

A feltevés vizsgálatához dokumentum-elemzést, esettanulmányt és interjút használtam. Elsődleges adataim az EU joganyagából, EU-s publikációkból és határmenti régiókra vonatkozó statisztikai adatokból állnak. Másodlagos adatot szolgáltatottak a különböző konferenciákon szakértők által elhangzottak, valamint telefonos és személyes interjúk anyagai.

A dolgozatban megvizsgáltam a szlovák-magyar együttműködések sikerességének okait. Jellemeztem a szlovák-magyar csoportosulásokat az alapítás éve; azok megoszlása a többi magyar részvételű ETT-hez képest; kijelölt tevékenységi körök és az aktív területek alapján. Vizsgáltam a megvalósított pályázatokat, valamint összehasonlítottam a csoportosulások partnereinek számát és éves büdzsáját.

Ezen kívül, jobban fókuszálva az Ister-Granum ETT-re megvizsgáltam, hogy milyen gazdasági hatásokat mutathat fel, valamint, hogy a gazdasági válság hogyan befolyásolta a működés hatékonyságát.

A kutatási eredmények alapján elmondható, hogy a szlovák-magyar partnerségek a Közép-európai határon átnyúló együttműködések sikeres szereplői, de nem nyert bizonyítást, hogy a szlovák-magyar csoportosulások tényleg Európa legeredményesebbjei. Bizonyítást nyert viszont az, hogy alapítás terén a legaktívabb Európában a szlovák-magyar oldal, hiszen a térségben alapított ETT-k aránya másfélszer meghaladja a többi magyar részvételű ETT-k számát. Bizonyítást nyert, hogy az Ister-Granum a szlovák-magyar együttműködések egyik legsikeresebb tagja, több részről is kiemelkedve mind az európai, mind a szlovák-magyar együttműködések közül.

Az esettanulmány rávilágít, hogy az ETT számos előnnyel járó eszköz, a jogképességtől kezdve, a rugalmas struktúrákon át a komplex partnerségekig.

A BRICS ORSZÁGOK JELENLÉTE AFRIKÁBAN

Szerző: Lantos Lili, BA szak IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

Dolgozatom célja, hogy a különböző BRICS országok Afrikával való kapcsolatát bemutassam. Azért ezekre az országokra esett a választásom, mert egyre nagyobb szerepet töltenek be a világgazdaságban, aktívan részt vesznek annak alakításában, elsősorban beruházásaik révén. Az afrikai kontinens pedig rengeteg lehetőséget nyújt a befektetők számára (nyersanyagok, hatalmas felvevőpiac a feltörekvő gazdaságok iparcikkei számára).

Az általam tanulmányozott gazdasági dimenziók főleg az országok közti történelmi kapcsolatok alakulására, a külföldi közvetlen tőkeberuházásokra (FDI) és az azokat végrehajtó legjelentősebb állami vagy magánvállalatok konkrét befektetéseire terjedtek ki. Itt a legtöbb helyen külföldi forrásokat, valamint az UNCTAD és az OECD adatbázisát használtam. Ezek mellett, minden ország esetében megvizsgáltam azokat az ösztönzőket, amik a háttérből irányítják ezen feltörekvő országok afrikai behatolás-politikáját; valamint az általuk, a térségben alkalmazott stratégiákra is kitértem.

Kutatómunkám során az alábbi következtetést tudtam levonni: a BRICS országok mindegyikének 2 alapvető célja van a régióban – minél több nyersanyagot szerezni, és világhatalmi pozícióját erősíteni az ENSZ segítségével –, ezen felül megállapítást nyert, hogy az Afrikába irányuló befektetések nagy részét a BRICS országok multinacionális vállalatai végzik, gyakran a helyi cégek bevonásával, vegyesvállalati formában. A különböző országok Afrikában alkalmazott stratégiai között azonban akadnak eltérések.

Végül következtetésként pedig kitűnt, hogy amennyiben a fekete kontinens országai követnék Dél-Afrika példáját, erős központi irányítást és fejlett jogrendszert sikerülne kiépíteniük, sikeresebben tudnák hasznosítani a BRICS országokból a régióba érkező tőkét.

A KÍNAI MŰKÖDŐTŐKE-BEFETETÉSEK SZEREPE A VILÁGGAZDASÁGBAN

Szerző: Lovas Viktória, BA szak IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

A világ második legnagyobb nemzetgazdaságának jelentőségét nemcsak a világkereskedelemben, a globális pénzpiacokon és a nemzetközi szervezetekben betöltött szerepének köszönheti, hanem tőkepiaci szerepvállalásainak is, amelyekből különösen jelentősek működőtőke-befektetései.

A kínai FDI befektetések megértésének érdekében először a legfontosabb működőtőkével kapcsolatos elméleteket és az FDI globális trendjeit, majd a kínai gazdasági fejlődés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró gazdasági nyitást vizsgáltam.

Ezt követően kutatásom során arra kerestem a választ, hogy melyek azok a legfontosabb motivációk, érdekek és egyéb tényezők, amelyek meghatározó szerepet játszanak a befektetések szempontjából, milyen trendek jellemzik a befektetéseket, valamint milyen hatással vannak a különböző célszázadokra a befektetések.

Kína sajátosságának köszönhetően közvetítő szerepet tölt be a fejlődő és fejlett országok között, emellett jellegüknél fogva az FDI befektetéseket két csoportra lehet osztani – a „hagyományos” és az „új keletű” befektetések csoportjára. Így elsőként az Afrikába és Latin-Amerikába irányuló befektetéseket vizsgáltam, amelyek jellemzően a különböző nyersanyag- és energiahordozók kinyeréséért, illetve a helyi infrastruktúra fejlesztéséért folynak, szorosan összeolvadva a különböző energiahordozók megszerzéséért nyújtott kedvezményes hitelekkel (tehát hagyományos befektetések). Ezt követően az USA-ba és az EU-ba irányuló befektetéseket tanulmányoztam, amelyek jellemzően a tudásintenzív iparágakba irányulnak, a különböző fejlett termelési eljárások, technológiák, vezetési rendszerek, szakképzett munkaerő, elosztási csatornák és egyéb fontos tényezők megszerzésének érdekében, hogy a globális értékláncban mára magasabb helyet elfoglaló kínai vállalatok képesek legyenek megőrizni versenyképességüket a világpiacon (azaz „új keletű” befektetések).

A vizsgált célszázadokat érő hatásokkal kapcsolatosan legfontosabb pozitívumként kiemelhető, hogy a működőtőke-befektetéseknek jellemzően jólétnövelő és kereskedelem teremtő hatása van, emellett fontos szerepet játszanak a fejlődő országok integrálásában is. A legfontosabb negatívum pedig az, hogy ha az adott országba túl sok kínai működőtőke-befektetés érkezik, az ország elveszítheti szuverenitását, emellett a fejlődő országok esetében különösen fennáll az eladósodás veszélye is.

A LÍZINGÜGYLETEK SAJÁTOSÁGAI A MAGYAR, ILLETVE A NEMZETKÖZI SZÁMVITELI RENDSZEREKBE

Szerző: Manga Tamás, MA szak II. évfolyam

Konzulens: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

Globalizálódó gazdaságunkban a tőke áramlásának folyamatos felgyorsulása, valamint a multinacionális vállalatok egyre nagyobb mértékű, kontinenseket átívelő terjeszkedése miatt egyre nagyobb hangsúly tulajdonítható az egyes országok számviteli nyilvántartásainak összehasonlításának. Ez a feladat nem csak az egyes leányvállalatok eredményeinek összehasonlítását szolgálja, hanem a versenytársakét is, valamint az egyes befektetők érdekeit is.

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) alkalmazása egyre aktuálisabb kérdés Magyarországon is, így kézenfekvő volt témaválasztásom fő irányvonalaként meghatározni azt. A következő évek során egyre több vállalkozás alkalmazhatja az IFRS-eket beszámolója elkészítése során, azonban azoknak, akik nem térnek át az IFRS-ek használatára, továbbra is a számvitelről szóló 2000. évi C törvény előírásai lesznek irányadóak. A legszembetűnőbb különbség a beszámoló készítése között, hogy előbbi alkalmazása esetében figyelembe kell venni a pénz időértékét, míg utóbbinál nem. Ezért választottam egy olyan témát, amihez szorosabban kapcsolódik a pénz időértékének a megjelenése: a lízingeket.

Munkám kezdetén azt feltételezem, hogy a két elszámolási, illetve nyilvántartási módszer között lényeges különbség mutatkozik. Ennek érdekében vizsgáltam meg, hogy a különböző szabályozási rendszer alá tartozó vállalkozások hogyan számolják el, illetve mutatják be beszámolóikban az egyes lízingügyleteket, legyen az pénzügyi-, vagy operatív lízing. Ennek bemutatására fiktív példákon keresztül szemléltetem az egyes különbségeket, vagy hasonlóságokat a két szabályozás között. A vizsgálat során egy alapfeladatból kiindulva 1-1 adatot megváltoztatva vizsgáltam meg, hogy milyen hatásai lehetnek az egyes változtatásnak egy társaság eredményére vagy vagyonára.

A kidolgozott példák és az elvégzett összehasonlítás után azt a következtetést vontam le, hogy mind a pénzügyi, mind az operatív lízing esetében releváns különbségek figyelhetők meg az ügyletek elszámolásában, s így a társaság eredményre, vagyonára gyakorolt hatásában is.

TÁRGYI ESZKÖZ KONSZOLIDÁCIÓ A US GAAP ÉS AZ IFRS SZERINT AZ NI HUNGARY KFT.-NÉL

Szerző: Márki Renáta, MA szak II. évfolyam
Konzulensek: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens
Dr. Csajbók Ildikó, adjunktus

A 20. század második felében egyre jobban előtérbe került a nemzetközi számviteli szabályozás jelentősége. A gyorsuló tőkeáramlás, a multinacionális és a tőzsdén megjelenő vállalatok mind a nemzetközi számviteli szabályozás szükségességét mutatják. Az egyik legnehezebb feladat azoknak az anyavállalatoknak az összevont beszámolójának az elkészítése, amelyek külföldi leányvállalatokkal rendelkeznek, hiszen eltérő környezetben működnek a vállalatok, más hatások érik őket.

Napjainkban a két legjelentősebb számviteli-beszámolási szabványrendszer a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS), illetve az Amerikai Egyesült Államokban Általánosan Elfogadott Számviteli Elvek (US GAAP). A konvergencia program ellenére számos ponton eltérő szabályokat, előírásokat fogalmaz meg a két rendszer. Az egyik legnagyobb különbség, hogy az IFRS megengedi a valós értéken történő értékelést, viszont a US GAAP megtiltja azt.

Dolgozatomban esettanulmányokon keresztül mutatom be a tárgyi eszközök vállalatcsoporton belüli értékesítését az NI Hungary Kft. esetén, amely elsődlegesen a US GAAP szerint vezeti a könyveit. Megvizsgálom, hogy a folyamatai megfelelnek-e a US GAAP követelményeinek. Továbbá összehasonlítom a US GAAP és az IFRS szerinti tárgyi eszköz transzfert a gyakorlatban, bemutatom a két standard előnyeit és hátrányait.

A tárgyi eszköz konszolidáció sok más vállalatcsoporton belüli értékesítéssel szemben, nem csak egy évben kíván kiigazításokat a konszolidált beszámolóban, hanem egészen addig, amíg az eszköz teljesen leírásra nem kerül. A dolgot megíráskor a fő célkitűzésem az volt, hogy megvizsgáljam, mely rendszer biztosítja nagyobb mértékben ezen tranzakciók átláthatóságát.

Bizonyos feltételek teljesülése esetén (évente történő átértékelés valós értékre, piaci áron történő értékesítés), az IFRS egyszerűbb és átláthatóbb megoldást kínál ezekre a folyamatokra. Azonban ha ezek a feltétel nem teljesülnek, akkor az IFRS esetén több kiigazítás szükséges, mint a US GAAP-ben. Véleményem szerint a valós értéken történő értékelés több szempontból is kedvező a gazdasági szereplők számára, ugyanakkor nem minden esetben jelent előnyt a tárgyi eszköz konszolidáció tekintetében.

A FORGATÁSOS ÉS FORGATÁS NÉLKÜLI PRECÍZIÓS TALAJMŰVELÉSI RENDSZEREK ÖSSZEHASONLÍTÓ GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Medve Dénes, MSc szak III. évfolyam
Konzulensek: Kicska Tibor, doktorandusz
Dr. Sulyok Dénes, talajművelési koordinátor

A XXI. század egyik legnagyobb kérdése a fenntarthatósághoz kötődik, mely probléma a mezőgazdaságban is megjelenik. Az erőteljes népességnövekedés miatt, egyre több embernek egyre kevesebb erőforrással kell élelmiszert előállítani, úgy, hogy mindeközben globális szinten változik a Föld éghajlata. Így kulcskérdés, hogy a fejlődés és a hatékonyságjavulás az éghajlati viszonyokhoz alkalmazkodva a mezőgazdaságban is megjelenjen.

Mivel magyar viszonyok között az egyik legmeghatározóbb, a biotechnológiára alapozott fejlesztési irányvonal, a törvényi keretek miatt nem járható út, szükséges a másik nagy csapásvonalat, a precíziós gazdálkodást vizsgálnunk.

Jelen elemzés egy döntési problémát dolgoz fel. Azt elemzi, hogy érdemes-e sávos művelésre váltani a konvencionális szántásos művelésről.

Specifikus céljaim, hogy megvizsgáljam azt, hogy:

1. Mi jellemzi a két technológia költség, és ráfordítás viszonyait?
2. Hogyan alakulnak a hozamok és termelési értékek?
3. Hogyan hat a termesztéstechnológia változtatása a jövedelmezőségre és a hatékonyságra?
4. Megtérül-e a beruházás a hasznos élettartama alatt?
5. A külső környezet (elsősorban az időjárás) változása, hogyan hat a gazdaságosságra?

Annak érdekében, hogy ezeket a kérdéseket megválaszolhassam, a következő feladatok elvégzésére volt szükség:

1. Meg kellett határozni a két technológia ráfordításait és költségeit.
2. Meg kellett határozni a hozamok és a termelési érték mértékét.
3. Ki kellett számolni a hatékonysági mutatókat, illetve a konvencionális technológiával szemben a sávos művelési technológiák jövedelemtöbblet termelő képességét.
4. Meg kellett adni a sávos technológiához kapcsolódó beruházás-gazdaságossági viszonyokat.
5. Érzékenységi vizsgálatokat kellett készíteni.

Kutatásom alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a technológiaváltásnak van létjogosultsága. Fontos azonban szem előtt tartani, hogy a különböző művelésmódok, különböző viszonyok között tudnak optimális teljesítményt nyújtani. Kizárólag a külső környezet ismerete mellett lehetséges pontosan megítélni, a két technológia jövedelmezőségre gyakorolt hatásait.

EGY VÍZISZÁRNYAS TENYÉSZTÉSSEL FOGLALKOZÓ TÁRSASÁG ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁS RENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA

Szerző: Mercs Andrea, BA szak VI. évfolyam
Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

Az elmúlt évek alatt a gazdasági helyzet megnehezedése, a piaci igények folyamatos változása és a piaci verseny növekedése minden vállalkozásra kihatott. Így fontos tényezővé vált a folyamatos fejlődés és a költségek csökkentése, ami által versenyképes lehet egy vállalat. A költségcsökkentés módszerének egyik eszköze, a közvetlen költségek mérése. Ez szükségessé teszi az egységnyi termék előállítására érdekében felmerült költségek ismeretét, ami által az önköltségszámítás elvégezhető. Célkitűzésem a dolgozat megírásával kapcsolatban a vezetői információs rendszer szükségességének bemutatása, amin belül kiemelem az önköltségszámítással kapott információk fontosságát és értékét.

Azt, hogy mennyire fontos a megfelelően kiépített vezetői információs rendszer, leginkább gyakorlati példán keresztül tudom ismertetni, így a bemutatás során a kapott eredmények információtartalmának jelentőségére is fény derül. A szekunder és primer adatgyűjtést követően, az adatok és ismeretek segítségével elvégeztem a vállalkozás 2014. gazdasági évére vonatkozó önköltségszámítást, a tevékenység alapú kalkulációval. Ez a kalkuláció viszont több módszert is magába foglal, amelynek következtében a lehető legpontosabban megállapítható a kalkulációs egységek önköltsége. A controllerek feladata közé sorolható az önköltségszámításon kívül, a költségtervezés is. Tehát a költségcsökkentés érdekében felmerült tervezés és a terv- tény adatok összehasonlítása, amivel folyamatosan nyomon követhető a stratégiai célok megvalósulása. A dolgozatomban bemutatásra kerül az önköltségszámításon túl, a takarmánykeverő üzemet érintő terv és annak megvalósulása a terv-tény adatok összehasonlításával, illetve hatásai az egységköltségekre.

Elmondható, hogy a 2011. üzleti évben a vállalat által kialakított önköltség-számítási rendszer hozzájárult a termelés hatékonyságának javulásához és az eredmények növeléséhez. Ez az önköltségszámítást úgy befolyásolta, hogy a szükséges számítások meghatározott időre, minden hónapban elkészültek. Így könnyebbé tette a vezetők és a tulajdonosok számára a tervezést és a termelés eredményének nyomon követését, valamint a hibák időben történő kiszűrését és azok felszámolását.

EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG MINDENNAPJAINKBAN

Szerző: Nádasi Nikoletta, BSc szak III évfolyam

Konzulens: Godáné Dr. Sörös Anett, adjunktus

Felgyorsult világunkban az egészség egyre előkelőbb helyet foglal el a képzeletbeli dobogón. Az „éveket az életnek” elv egyre inkább átváltozni látszik az „életet az éveknél” elvé. Az lenne a cél, hogy az élettartam növekedésével az egészségben eltöltött idő is növekedjen, ezért is tekintem szívügyemnek az egészség témáját és ez az oka annak, hogy dolgozatom témájául az egészségtudatosság vizsgálatát választottam.

Szekunder kutatásomban először a vidék és a vidékfejlesztés fogalmával foglalkoztam, majd részletesen feltérképeztem az egészséggel, egészségtudatossággal kapcsolatos fogalmakat. A vidék és az egészség fogalma távolinak tűnik egymástól, én mégis szoros kapcsolatot látok a kettő között. A vidék feladata az ételmszer-előállítás, vidéken van friss levegő és nyugodtabb élet.

Az egészséges életmód részeként tartjuk számon többek között a testmozgást, a pihenést, a káros dolgoktól való tartózkodást, de a legsarkalatosabbnak személy szerint a táplálkozást tartom. Nagyon nehéz eligazodni a számos életmódtanács között, ezért kiemelkedően fontos a megfelelő tájékozottság ebben a témában. Rengeteg hatásnak vagyunk kitéve fogyasztóként, információ hiányában pedig befolyásolhatóak vagyunk. Éppen ezért vizsgáltam az ételmszer-biztonság témakörében és azon belül is a „termőföldtől az asztalig” fogalommal kapcsolatos összefüggéseket, hatásokat vettem górcső alá. Ehhez szükség volt a témához kapcsolódó fogalmak és minőségirányítási rendszerek megismerésére, mint pl. a TQM és HACCP, amivel teljes körű képet kaphattam a szabályozás menetéről.

Egyre inkább kirajzolódni látszik az a tendencia, hogy nem csak a kutatások, de az emberek véleménye alapján is az életmód - azon belül is a táplálkozás - járul hozzá a legnagyobb mértékben egészségünkhöz. Saját kutatásomban szerettem volna az egészséget befolyásoló tényezők között párhuzamot vonni egy 3,5 ezer főt számláló településen. Napkor lakosait kérdeztem meg a vélt egészségükről, táplálkozási és vásárlási szokásaikról, káros szenvedélyeikről egy 24 kérdésből álló kérdőív során. 150 fős mintát alkalmaztam, ami korra nézve reprezentatívnak tekinthető. Azért választottam ezt a települést, mert egy nagyváros peremén helyezkedik el, még megfigyelhető a kettősség a falu és a város átmenete között, így ez alapján érdekes következtetéseket tudtam levonni.

NYERESÉGADÓK A MAGYAR, ILLETVE A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK SZERINT

Szerző: Nagy Ágnes, MA szak II. évfolyam
Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

Dolgozatom témája a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS), valamint a magyar szabályozások összehasonlítása a gazdasági társaságok adófizetési kötelezettségével kapcsolatosan. Úgy gondolom, hogy napjainkban ez a téma igen nagy jelentőséggel bír, mivel a törvényi szabályozásoknak köszönhetően egyre jobban közelít egymáshoz a két rendszer. Azért választottam ezt a témát, mert hazánkban egyre inkább kiszélesedik azon vállalkozások száma, amelyek mind a magyar, mind pedig a nemzetközi szabályok szerint elkészítik a beszámolójukat. A két szabályozási rendszer között azonban számos különbség fedezhető fel, különösképpen a nyereségadók tekintetében. Ebből kifolyólag dolgozatom fő kérdése az, hogy melyek a legfontosabb eltérések a nyereségadókat illetően. Célul tűztem ki, hogy részletesen bemutassam a nyereségadók rendszerét.

A dolgozat elkészítéséhez a hazai, illetve a nemzetközi szakirodalmat tanulmányoztam szekunder kutatás keretében. A releváns nemzetközi standardokból, a számviteli, valamint az adótörvényből, illetőleg szakmai könyvekből és folyóiratokból szereztem információkat. A gyakorlati oldal bemutatása egy általam kreált, fiktív vállalkozás, a Halasztó Korlátolt Felelősségű Társaság példáján keresztül történt. Választásom azért esett egy fiktív példára, mert az IFRS-ek alkalmazására kötelezett cégek kiegészítő melléklete nem tartalmaz elegendő információt ahhoz, hogy részletesen be lehessen mutatni az adózást. A választott társaság kimutatásainak elkészítéséhez az eddig megszerzett tudást, illetve olyan cégek kimutatásait használtam, amelyek IFRS beszámolót is készítenek.

Munkám során arra a következtetésre jutottam, hogy a téma vonatkozásában két lényeges eltérés figyelhető meg. Már az alapokban megmutatkozik az eltérés, mivel másként definiálják a nyereségadók fogalmát. Továbbá különbséget jelentenek a halasztott adók. Míg nemzetközi szinten nemcsak, hogy léteznek, de a beszámoló részét képző kimutatásokban is szerepelnek, addig magyar viszonylatban a halasztott adók alapját jelentő tételek nagy része kizárólag társasági adóalap módosító tételként jelentkezik.

A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI BÉKE MEZŐGAZDASÁGI KFT. BIOGÁZ-ÜZEMÉNEK GAZDASÁGI ÉRTÉKELÉSE

Szerző: Nagy Dávid, BSc szak III. évfolyam

Konzulens: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

Dolgozatomban a biogáz-üzemek működésével, hazai jelentőségükkel és egy kiválasztott üzem gazdasági értékelésével foglalkoztam. Célkitűzéseim között szerepelt, hogy egyrészt megvizsgáljam a Hajdúböszörményi BÉKE Mezőgazdasági Kft. biogáz-üzemében termelt villamosenergia előállításának gazdasági mutatóit és meghatározzam, hogy milyen lehetőségek vannak ezek javítására. A szakirodalmi források egybehangzó megállapítása szerint a hőenergia-hasznosítás és a hozamfokozás a kogenerációs biogáz-erőművek fejlesztésének két legfontosabb tartaléka, ezért számításaim középpontjába ezeket helyeztem. Kiszámoltam az előállított zöld áram jelenlegi önköltségét, valamint az üzem működésének megtérülési és egyéb beruházás-elemzési mutatóit. Ezt követően megvizsgáltam, hogyan befolyásolná a zöldáram önköltségét a hulladékhő teljes mennyiségének felhasználása, valamint, hogy erre milyen lehetőségek kínálkoznak és ezek megvalósítása mennyire javasolható. Ezek alapján fontosnak véltem, az üzem sikeresebb működéséhez egyfajta alternatívát kidolgozni, amelynek lényege az alapanyag összetételének optimalizálása, amely segítségével az előállított villamosenergia önköltsége is jelentősen csökkenthető lenne.

Az önköltségszámításom alapján elmondható, hogy teljes hőhasznosítás révén, megközelítőleg 4,26 Ft/kWh-val (17 %-kal) csökkenhetne az önköltsége a villamosenergia előállításának és közel 18 millió Ft-al növekedhetne – valószínűleg költségnövekedés nélkül – az ágazat bevétele, ezen keresztül nettó jövedelme is. Beruházás-elemzésem alapján megállapítható, hogy gazdaságilag mindenképp jónak bizonyult a beruházás, hiszen a megtérülési idő 13. év, a 15 évre kalkulált NPV pedig 98 millió Ft. Az optimális receptúra állandó és megfelelő összetételű alkalmazásával az üzem közel napi 8000 m³ biogáz-hozamot produkálhatna az eddigi 5800-7200 m³-es napi átlagokhoz képest, így a termelt villamosenergia évente elérhetné az 5329 MWh-át (12-27%-os növekedés). Érzékenységvizsgálatom alapján, elmondható, hogy ebben az esetben 10 év alá csökkenne a megtérülési idő, továbbá 642 millió Ft-ra növekedne az NPV.

A villamosenergia önköltségének csökkentéséhez érdemes lenne megvalósítani egy teljes hőhasznosító technológiát, másrészt a biogáz-termelésben is komoly lehetőség van a hozamjavításra. Az optimális receptúra a biogáz-, ezáltal a villamosenergia-termelést is maximalizálni tudná, így sokkal nagyobb bevételre tudna szert tenni az ágazat. A teljes hőhasznosítást lehetővé tevő befektetett eszközök (üvegház, szárító) beruházási költsége megfelelő méretezés esetén, ésszerű időn belül megtérülhetne, ám finanszírozása problematikus lenne, hosszú távon ugyanakkor jelentősen növelné mind a biogáz-üzem, mind a gazdaság működtetésének sikerességét.

TUDÁSBÓL ÜZLET – EGY VIDÉKI SPIN-OFF CÉG HELYZETE ÉS LEHETŐSÉGEI

Szerző: Nagy Emese, MA szak II. évfolyam
Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

Napjainkban jelentős szerepük van az innovatív vállalkozásoknak, különösen a tudás-intenzíveknek, melyeknek működésük során a termeléséhez szükséges erőforrások közül kiemelt szerepe van a tudásnak. Az olyan tudás-intenzív vállalkozásokat, amelyek szellemi tőkéjüket valamilyen formában egyetemről vagy közfinanszírozású kutatóintézetektől kapják, spin-off cégeknek nevezzük. Dolgozatomban témájaként a magyarországi spin-off vállalkozások helyzetét, finanszírozási lehetőségeit, valamint a versenyképességének javítására irányuló pályázatokat választottam. Választásom azért erre a témára esett, mert a jelen gazdasági környezetben egyre inkább szerepet kapnak a spin-off vállalatok, azonban kevesen ismerik az ezek alapításában rejlő lehetőségeket.

Munkám során arra kerestem a választ, hogy mi az oka a hazai spin-off cégek alacsony számának, milyen finanszírozási lehetőségek vannak, illetve milyen projektek léteznek hazánkban az ilyen típusú vállalkozások beindítására, és a már működő cégek fellendítésére. Dolgozatomban szekunder kutatást végeztem, amely során egy konkrét pályázati felhívásra készítettem javaslatot az UD-GenoMed Kft.-nek. Azért erre a vállalatra esett a választásom, mert a debreceni spin-off cégek közül ebben rendelkezik a legnagyobb tulajdoni részesedéssel az egyetem. A felhívásban szereplő értékelési szempontok figyelembevételével minősítettem a vállalkozást. Ezután az volt a célom, hogy bemutassam a vállalkozás pénzügyi helyzetét, mik az erősségeik, gyengeségeik, valamint ezek alapján lehetősége van-e az említett vállalatnak ezen pályázat elnyerésére. Erősségeik és gyengeségeik meghatározására SWOT elemzést alkalmaztam, a pénzügyi helyzetet pedig a likviditási és jövedelmezőségi mutatókon keresztül vizsgáltam.

A kutatásom során megállapítottam, hogy habár hazánk az innováció terén a korábbi évekhez képest dinamikusabban fejlődött, mégis alacsony a spin-off vállalkozások száma. Ennek oka többek között a kedvezőtlen jogszabályi háttér, az erőforrások, a magvető tőke valamint a kutatók motivációinak a hiánya is.

Az értékelési szempontok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a vállalat eléri a támogathatóság feltételét, pénzügyi helyzete is stabilnak mondható, így mindenképp érdemes ezt a támogatást megpályáznia, hiszen így jelentős forráshoz juthat a további kutatásokhoz és fejlesztésekhez.

A NEMEK KÖZÖTTI MUNKAERŐ-PIACI SZEGREGÁCIÓ ÉS BÉRRÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Szerző: Orosz Adél Adrienn, BA szak IV. évfolyam

Konzulens: Dr. Kun András, egyetemi docens

A nők foglalkoztatása mindig is vitatott kérdés. Egyesek az egyenjogúság értékmérőjeként, míg ezzel szemben mások szociális kérdésként kezelik a témát. Így bármennyire is igyekeznek, nem kerül be a fontos gazdasági kérdések fókuszába, pedig a nők foglalkoztatása, illetve a női erőforrás-menedzsment gazdasági érdekeket is magában hordoz.

A kutatásommal a bérrés kapcsán általános összefüggéseket szeretném megállapítani. Első körben a szakirodalmi áttekintés során szeretném az elméleti hátteret megalapozni ahhoz, hogy felmérhessem, hogy a magyarországi bérszakadék milyen mértékű az Európai Unió országokkal összehasonlítva, illetve a keleti bővítéssel csatlakozott országok körében figyelhető-e meg valamilyen általános trend a felvételt követő években, és az hogyan hatott a teljes Európai Unió átlagra. Ezek után további céljaim közé tartozik megvizsgálni, hogy mekkora a nemek közötti munkaerő-piaci szegregáció az egyes foglalkozásokban és ágazatokban, hazánkban. Miután megállapítottam ezeket az ágazatokat, azt fogom megvizsgálni, hogy milyen kapcsolat van a bérrés és a havi nettó átlagbér között. Megvizsgálom továbbá, hogy az egyének képzettségét milyen mértékben árazza be a piac. További céljaim között szerepel rájönni arra, hogy a foglalkoztatottság típusa (teljes, vagy részmunkaidőben foglalkoztatás) és az alacsonyabb vállalkozási kedv a gyengébbik nem részéről befolyásolja-e a nőknek a férfiakkal szembeni bérhátrányát.

Sok szakmabeli már javaslatokat tett a probléma mérséklésére, amelyeket szintén belefűztem a kutatásomba. Látható, hogy nincs egységes módszer kidolgozva, de hasonlóságok megfigyelhetők az Európai Unión belül is. Ezeket végül a saját meglátásaimmal vetem össze és egészítem ki.

ÉTTEREMNYITÁS ÉS RENDEZVÉNYSZERVEZÉS – AVAGY INNOVATÍV LEHETŐSÉGEK A DEBRECENI VENDÉGLÁTÁSBAN

Szerző: Pajti Judit, BA szak IV. évfolyam
Konzulensek: Kurmai Viktória, doktorandusz
Kozmáné Csirmaz Éva, ügyvivő-szakértő

Dolgozatomban azt vizsgáltam, hogy manapság milyen éttermet érdemes nyitni Debrecenben és azt hogyan lehet sikeressé és fenntarthatóvá tenni. Ezen kívül célkitűzésem volt, megvizsgálni, hogy egyes innovatív rendezvényeket milyen költség-jövedelem viszonyok mellett lehet lebonyolítani.

Az első célkitűzésemhez feladatul tűztem ki 10 mélyinterjú készítését, Debrecen 10 legjobb éttermének tulajdonosával vagy üzletvezetőjével. Az étterem tervezési és felfutási időszakához leginkább illő (Adizes) életciklus modell szakaszai alapján kívánom kiértékelni az interjúkat.

A második célkitűzésemhez azt a feladatot rendeltem, hogy 10 általam kitalált innovatív rendezvény beruházási költségeit meghatározzam, valamint költség-jövedelem viszonyait részletezzem, ezekből fedezeti pont elemzést végezzek és statikus megtérülési időt számítsak.

A kérdéseimre kapott válaszok alapján egy átfogó, alapos képet kaptam arról, hogyan és milyen étteremmel lehet sikeres vállalkozóvá és étteremvezetővé válni. Manapság nagyon fontos, hogy mindig kövessük a legújabb trendeket mind a berendezések, mind az ételek kapcsán. Érdemes a hazai ízeket ötvöző ételeket előnyben részesíteni, ám emellett fontos, hogy különböző nemzetközi ételek is megjelenjenek az étlapon. A mai vendéglátói helyzetre tekintve kockázatos egy étterem elindítása a napjainkban, de különböző források kombinációjával lehetséges alacsonyabb tőkével is megvalósítani a vállalkozást. Minden vállalkozásban vannak problémák, amelyeket türelemmel, fokozott reklámtevékenységgel és sok munkával lehet megoldani. A legfontosabb pedig, hogy az étterem sikerességét türelemmel, kitartással, önbizalommal és a legjobb minőséggel lehet fenntartani.

A 10 innovatív ötlet közül a Ladies night és a Fald fel Amerikát! rendezvények a legjobb mutatókkal rendelkezők. Ezekhez szükséges a legkevesebb beruházási költség, így már néhány alkalom után képesek megtérülni. A Sörkóstoló, az Olasz est és a Taco Tuesday szintén kitűnő jövedelemszerző lehetőségek az éttermek számára. Ezen rendezvények 100%-os kihasználtság mellett több mint 60 000 Ft jövedelmet termelnek rendezvényenként. Az ötleteim között egy rendezvény, a Stand up, nem mondható kiválóan jövedelmező programnak, ám marketing szempontjából ez is hasznos lehet a vállalkozás életében.

A VÁLTOZÓ TŐSZÁMÚ VETÉS ÉS A DIFFERENCIÁLT TÁPANYAG-GAZDÁLKODÁS ÖKONÓMIAI ELEMZÉSE A KUKORICA TERMESZTÉSÉBEN

Szerző: Pál Miklós Márk, MSc II. évfolyam

Konzulens: Kicska Tibor, doktorandusz

Az utóbbi években a mezőgazdaság óriási fejlődésen esett át, amely hatására több új, modern technológia is elérhetővé vált a gazdálkodók számára. Ilyen technológiai újításnak számít a precíziós mezőgazdasági tevékenység, mely lehetővé teszi az optimális inputfelhasználást, a környezetkímélő talajművelést és a kiszámíthatóbb gazdálkodást.

Dolgozatom során általános célkitűzésemnek tekintem azt, hogy a differenciált vetőmag és tápanyag kijuttatásban rejlő gazdaságossági potenciált elemezzem. A dolgozatban olyan számításokat végeztem, melyek segítségével vizsgáltam, hogy a technológia bevezetése a beruházás hasznos élettartama alatt megtérül-e. Az általános célkitűzésem megvalósításához az alábbi specifikus célkitűzésekre kerestem a választ:

1. Milyen meghatározó jellemzői vannak a hagyományos illetve a differenciált műtrágya és vetőmag kijuttatásra alkalmas technológiáknak?
2. Mi jellemzi a hagyományos és differenciált művelésmód természetes ráfordításait és költségstruktúráját?
3. Mekkora többletbevétel elérésére képes a differenciált művelés a költségmentesítés révén?
4. Mi jellemzi a vizsgált technológia jövedelemtermelő képességét?
5. Hogyan alakul a többletberuházás gazdaságossága hosszú időtávon?

Részcélkitűzéseimhez illeszkedő feladatok:

1. A termesztéstechnológiák – elsősorban a differenciált művelés – bemutatása.
2. A ráfordítások és a termelési költségek színvonalának és összetételének értékelése.
3. A differenciált művelésnek köszönhető fajlagos költségcsökkenés számszerűsítése.
4. A precíziós technológia alkalmazásából eredő többletjövedelem meghatározása.
5. A differenciált kijuttatásra alkalmas géprendszer beruházás-gazdaságossági elemzése.

Dolgozatomban a kukorica termesztéstechnológiájának a témával kapcsolatos területeit elemeztem. Kutatómunkám során a főbb gazdasági és hatékonysági mutatókra fektettem a legnagyobb hangsúlyt. Egy vállalkozás életében az egyik legfontosabb döntés, egy beruházás megvalósításának kérdése, ezért fontos a beruházás-gazdaságossági számítások elvégzése illetve a beruházáshoz kapcsolódóan a költség-jövedelem viszonyok alakulásának bemutatása. Kutatásom eredményei alapján bebizonyosodott, hogy a differenciált technológia megtérül, javítja a gazdálkodás jövedelemtermelő képességét és hatékonyságát.

A SZINGAPÚRI CSODA: NÖVEKEDÉS EGY POLITIKAILAG CSAK RÉSZBEN SZABAD ORSZÁGBAN

Szerző: Paróczai Anikó, BA szak IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

Vajon van-e kapcsolat a demokrácia illetve a gazdasági fejlődés között, ha igen akkor milyen, ha nem akkor miért nincs? Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy az autokráciákban elérhető-e gazdasági fejlődés. A politikai szabadság és a gazdasági növekedés között pozitív korrelációt fedezhetünk fel. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a nagyfokú politikai szabadság szükséges feltétele a gazdasági növekedésnek, hiszen láttunk már országokat, ahol alacsony politikai szabadsághoz magas gazdasági növekedés társult. Erre tökéletes példa Szingapúr. Az oroszlánváros az 1960-as évek elején még inkább a harmadik, semmint az első világhoz tartozó államnak minősült, azonban néhány évtized alatt a világon az egyik leggyorsabb növekedési pályáját bejárta ország lett. Szingapúr a Freedom House indexe szerint politikailag csupán részben szabad ország.

A politikai szabadság mellett a gazdasági szabadság mértékével is foglalkoznunk kell, ha a gazdasági növekedést szeretnénk elemezni. A gazdasági szabadság és a gazdasági növekedés között sokkal szorosabb a korreláció, a magasabb gazdasági szabadság, magasabb gazdasági növekedéshez vezet. Szingapúr pedig gazdasági szabadságát tekintve a dobogó második helyén áll.

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy Szingapúr milyen feltételek mellett járhatta be példaértékű növekedési pályáját. Megvizsgáltam a rendelkezésre álló statisztikai adatokat, történelmi példákat, és ezekből igyekeztem következtetéseket levonni.

Az ország gazdaságát megvizsgálva arra a következtetésre jutottam, hogy Szingapúr gazdasága alapvetően a közvetlen külföldi tőkebefektetésekre épül. Az ország növekedéséhez szükség volt az aktuális világgazdasági tendenciák gyors felismerésére, előrejelzésére, illetve az ezekhez a folyamatokhoz igazodó stratégiák kialakítására. Az aktív kormányzati szerepvállalás az éppen élénkítendő kormányzati szektorokban, a különböző kormányzati ösztönzők is motivációt jelenthettek a külföldi befektetőknek. Továbbá fontos még kiemelni a nagyfokú gazdasági szabadságot, illetve a befektetőbarát közeget. Utóbbit a Doing Business jelentés is alátámasztja, ahol Szingapúr évek óta az első helyen szerepel.

AZ INFORMÁCIÓS ASZIMMETRIA JELENLÉTE A SZÁLLODAIPARBAN ÉS ENNEK STATISZTIKAI ELEMZÉSE

Szerző: Pető Alexandra, BA szak. IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Kun András, egyetemi docens

„*Economic theorists traditionally banish discussions of information to footnotes*¹” – állapítja meg Michael Rothschild és Joseph Stiglitz közös munkájának (eredeti cím: *Equilibrium in Competitive Insurance Markets: An Essay on the Economics of Imperfect Information*) első sora. Való igaz, hogy a lábjegyzetek információtartalma sokszor elkerüli az átlagember figyelmét, ami már önmagában képes későbbi bonyodalmakhoz vezetni; a szerzőpáros arra világít rá, hogy egészen kismértékű információs aszimmetria is nagy hatással bír a kompetitív piacokon (Rotschild – Stiglitz, 1976)².

Ez a dolgozat a vendéglátó-ipart, azon belül is a szállodákat, illetve a hotel management-et érintő információs aszimmetria különböző összetevőit járja körül. A dolgozat egyik fő célja, hogy gyakorlati, empirikus megfigyeléseken keresztül kapcsolatot teremtsen az egyes vendéglátóhelyekről elérhető információ és ezen szállodák szakmai elismertsége közt.

Ezek alapján a dolgozat elsődleges kérdése tehát, hogy van-e összefüggés az szállodák saját magukról közölt információ mennyisége, a szálloda besorolása és a szállodák elhelyezkedése között? E kérdések megválaszolása után pedig további kérdésként merülhet fel, hogy az egyes szállodák menedzsmentje miként profitálhat abból, ha tudatosan oszt meg vagy hallgat el információkat a honlapján?

A dolgozat statisztikai elemzések elvégzése után következtetett többek közt a magasabb és az alacsonyabb kategóriájú szállodák szállodajellemzőinek, vendégek szemszögéből vizsgált fontossági sorrendje közti közepes erősségű, pozitív irányú kapcsolatra és különbséget tudott tenni az általában gyakrabban és általában ritkábban közölt szállodatulajdonságok közt.

További számítások szerint a szállodák földrajzi elhelyezkedése csak gyengén képes befolyásolni a különböző kategóriák szerint besorolt szállodák honlapján elérhető információmennyiséget, illetve született olyan eredmény, amely erős és pozitív irányú kapcsolatra utal a megosztott információmennyiség és a csillagok száma közt.

Mindent egybevetve, a dolgozat lehetőségeihez mérten egy leegyszerűsített, kis elemszámú adatbázist használva olyan számszerű eredményekkel szolgál, melyek nem hivatottak örökérvényű megállapításokat alátámasztani, ám egyes esetekben a hotel menedzsment előnyére is válhat, ha a dolgozat következtetéseit áttekinti és azokat felhasználva frissíti az adott szálloda honlapját.

¹ „Közgazdász gondolkodók szerint a félreértések alapja az információ lábjegyzetben való feltüntetése” (saját fordításom – P. A.).

² Rothschild, M. – Stiglitz, J. (1976): *Equilibrium in Competitive Insurance Markets: An Essay on the Economics of Imperfect Information*. *Quarterly Journal of Economics*, 90 (4) pp. 629-649.

A RAIL CARGO HUNGÁRIA ZRT. SZÓRT FORGALMAS FA FUVAROZÁSÁNAK INNOVÁCIÓJA

Szerző: Pöhacker Viktor, MA szak II évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

Kutatásomat a Rail Cargo Hungária Zrt.-nél (továbbiakban RCH), Magyarország piacvezető vasútvállalatánál végeztem. Az RCH évente több mint százezer vonatot és közel 33 millió tonna árut közlekedtet, a fuvarfeladatok meghatározó részét pedig 20 mozdonyból álló saját flottájával teljesíti.

Magyarországon 22 állami erdőgazdaság működik, melyek forgalmuknak 35-40%-a vasúton bonyolódik. Ezek a gazdaságok adják az RCH fa fuvarozás megbízásának a 85%-át. Az erdőgazdaságok által feladott küldemények szórt forgalomban kerülnek továbbításra.

A kutatásom céljaként a szórt forgalmas fa fuvarozás problémáinak feltárását, a lehetséges megoldások keresését tűztem ki.

Az első feltételezésem az volt, hogy az irányvonatos továbbítással ki lehet küszöbölni a szórt forgalmas elegytovábbítás problémáit, sokkal költséghatékonyabban lehet végezni a fuvarozást.

A másik feltételezésem az volt, hogy az Innofreight GmbH. által kifejlesztett speciálisan fafuvarozásra alkalmas konténerek használatával optimalizálni lehet a fafuvarozást. Le lehet csökkenteni a rakodási időket, növelni lehet a fuvarozási volument, és a kocsifordulók számát. A kutatásom során egyaránt használtam primer és szekunder vizsgálatokat. A primer kutatásaim közé az RCH-nél, az erdőgazdaságoknál, valamint a Záhony térségben működő átrakó tevékenységet végző vállalkozások vezetőivel, és az átrakómunkásokkal készített interjúim tartoznak. Továbbá saját táblázatokat, kimutatásokat készítettem a rendelkezésre álló adatokból, illetve az RCH fa forgalmának bemutatását különböző mutatószámok, diagramok segítségével végeztem el.

A vizsgálat során megállapítottam, hogy valóban költséghatékonyabb, ha az erdőgazdaságok a forgalmukat szórt forgalom helyett irányvonatos forgalomban bonyolítják le. A fuvardíjak 20-25%-al kedvezőbbek. Továbbá megállapítottam, hogy az innofreight konténereket alkalmazva optimalizálni lehet a fuvarozás folyamatát, a raktérfogatot és a rakodási időt. Az innovatív megoldás a problémákra az innofreight konténerek mobilizálhatóságában rejlik. Ezzel a módszerrel a fafuvarozásnál is alkalmazni lehet a kombinált fuvarozási módot. A vasúti- és a közúti ágazat kombinálásával elérhető, hogy a konténerek egészen az erdőig eljussanak, így a fafuvarozásban is megvalósítható a konténerfuvarozásnál ismeretes háztól-házig történő fuvarozás. Az innofreight konténerek alkalmazása kiterjeszhető az import és tranzit forgalomra is, amellyel optimalizálni lehet a széles és normál nyomtávolság közötti eltérésből adódóan az átrakási folyamatokat.

FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK A LISZTÉRZÉKENYEK KÖRÉBEN, ÉS A FINOM GLUTÉNMENTES KENYÉR TÖRTÉNETE: A GLULU MÁRKAÉPÍTÉSE

Szerző: Prokisch Lilla, BA szak III. évfolyam
Konzulens: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

A lisztérzékenység súlyos élelmiszerintolerancia, amit Magyarország lakosságának 1,5-2%-ánál diagnosztizáltak. A lisztérzékenységre egyetlen gyógymód az élethosszig tartó gluténmentes diéta. Teljesen ki kell zárni az étrendből a búzában, rozsban és árpában megtalálható fehérjét: a glutént. Ezzel elkerülhetőek a nem diagnosztizált lisztérzékenység eredményeként kialakuló súlyos megbetegedések.

Mióta kiderült, hogy lisztérzékeny vagyok, folyamatosan foglalkozom gluténmentes kenyerek és sütemények fejlesztésével. A céloom kezdetben az volt, hogy a fogyasztók igényeit felmérve kifejlesszek egy igazán ízletes gluténmentes kenyeret, illetve ezek alapján saját vállalkozás, péküzem elindítását is célul tűztem ki.

Először egy kérdőíves kutatásban 438 lisztérzékeny, gluténmentes diétát tartó személy adatközlése és véleménye alapján megállapítottam, hogy mit és mennyiért vásárolnak a lisztérzékenyek. Megállapítottam, hogy mire van igazán szükségük, milyen elvárásaik vannak a termékekkel kapcsolatban.

Sikerült a saját receptjeim alapján olyan gluténmentes kenyeret sütnöm, amelynek nincsen rossz utóíze, és visszaadja a kenyérvetés örömet a lisztérzékenyeknek. Ezzel jelentkeztem az !gen – Innovatív Generáció – Debrecen nevű versenybe, ahol négy segítőt kaptam az ötletem - a gluténmentes pékárut gyártó üzem - megvalósításához.. A márka a Glulu nevet kapta, amely a glutén szóból és a Lulu becenevemből született. 2015 márciusában alakultunk csapattá, azóta pedig már a saját vállalkozásunk, a Glulu Pékmanufaktúra Kft. tulajdonosai vagyunk. A Kft-t öten alapítottuk. A küldetésünknek azt tekintjük, hogy az összes lisztérzékeny számára „egy falatnyi boldogságot” nyújtsunk a termékeinkkel. Már heti öt alkalommal gyártunk termékeket a saját üzemünkben, illetve folyamatosan dolgozunk az eladáson, a marketingen és további termékek fejlesztésén.

A termékeinket kérdőíves kutatásban hasonlítottam össze a többi gluténmentes termékkel. A kutatással arra kerestem választ, hogy a lisztérzékenyek mennyire vannak megelégedve a piacon kapható gluténmentes pékárúkkal, illetve, a Glulu termékeink minőségben különböznek-e a többi gluténmentes versenytárstól a fogyasztók megítélése szerint. A kérdőíves kutatásban résztvevő 187 megkérdezett a Glulu termékeit szignifikánsan finomabbnak, desiginosabbnak értékelte, mint a piacon kapható termékeket.

ENERGIA-ÖNELLÁTÁS A NÖVÉNYTERMESZTŐ CSALÁDI GAZDASÁGBAN: BIOMASSZA-ALAPÚ HAJTÓANYAG- ÉS HŐENERGIA-ELŐÁLLÍTÁS

Szerző: Szőke Irén, MSc szak V. évfolyam

Konzulens: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

A szántóföldön megtermelt biomassza hasznosításában nemrég új lehetőség nyílt a hazai gazdák számára a saját előállítású növényolaj üzemanyagcélú felhasználása révén. Ez adja a témám aktualitását, a fenntarthatósági és energiapolitikai szempontok egyre hangsúlyosabbá válása mellett. Figyelembe véve, hogy mezőgazdasági termelésben az energia költségek 60%-át teszi ki a hajtóanyag és 20%-át a hőenergia-szükséglet, ezek gazdaságos előállítása fontos szempont lehet. A kisebb farmok esetében a biomassza-alapú önellátás ezek tekintetében technológiailag is megvalósítható. Ezért általános célkitűzésem a fitomassza, mint energiahordozó versenyképességének vizsgálata a hagyományos energiaforrásokhoz viszonyítva, az élelmiszeripari értékesítéshez képest, valamint, hogy beilleszthető-e a vetésszerkezetbe. Kétirányú komparatív analízissel készített gazdasági elemzésben vizsgálom, hogy a farm nagysága hogyan befolyásolja az energia-önellátás létjogosultságát. Kitérek azokra a gazdasági feltételekre, amelyek mellett érdemes megvalósítani az önellátást. A kalkulációt az alföldi régió átlagos értékeire vetítettem. A célkitűzésem megvalósításához első lépésben a szakirodalom feldolgozásával adatgyűjtést végeztem és megvizsgáltam a megvalósíthatóság műszaki feltételeit, mind a növényolaj előállítás és üzemanyagként történő felhasználás, mind pedig a biomassza tüzelés tekintetében. Meghatároztam növényolaj, valamint tüzelésre hasznosított szalma önköltségét és összevettem a hagyományos energiahordozók önköltségével. Az átfogó vizsgálat érdekében a hajtóanyag szükségletet üzemméret-kategóriánként meghatároztam. Ezt követően az üzemanyag-szükséglet gázolaj-alapú és növényolaj-alapú fedezésének költségét hasonlítottam össze. A hőenergia szükséglet komplex vizsgálat érdekében szociális hőigény (családi ház hőigénye) és a technológiai hőigény (üvegház) esetében is elvégeztem a biomassza és a földgáz alkalmazásának összehasonlító vizsgálatát.

Eredményeim azt mutatják, hogy a növényolaj-hajtóanyag alkalmazása a jellemzőnek tekinthető gazdasági-technológiai paraméterek mellett, minden általam vizsgált üzemméret esetében gazdaságos, valamint a feltételezett vetésszerkezettel megvalósítható az önellátás. A hőenergia előállítás esetében szintén a biomassza bizonyult gazdasági szempontból versenyképesebbnek a földgázhoz képest, bár kevésbé komfortos ellátást biztosítva. Amennyiben csak a családi ház önellátása a cél, akkor melléktermékekből (gabona-, repceszalma) az átlagos vetésszerkezetben előállítható az alapanyag, nagyobb hőigény (üvegház, szárító, erőművi értékesítés) viszont szükségessé teheti speciális energetikai ültetvények beillesztését is a vetésszorgóba.

AZ ÉSZAK-ALFÖLDI KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KFT. JÁRATSZERVEZÉSÉNEK ELEMZÉSE ÉS FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Szerző: Takács Erika, MA szak II évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

A világ minden országában, így az Európai Unió országaiban is nagy hangsúlyt fektetnek a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekre, problémákra. Ennek egyik szegmense a hulladékgazdálkodás, melyet igyekeznek egyre magasabb színvonalú technológiával végezni, ide értve a modern hulladékgyűjtő járműveket, a felesleges állásidők kiküszöbölését és egy optimalizált járattev kidolgozását.

Kutatásom során a nyíregyházi székhelyű Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. hulladék begyűjtési- és szállítási folyamatát vizsgáltam. Célkitűzéseim a szállítási folyamatok javítása és a költségsökkentés voltak. Feltételeztem, hogy a GPS technológia, és egy erre épülő megfelelően kifejlesztett szoftver segítségével a hulladék begyűjtésének költsége csökkenthető.

A vizsgálatok elvégzéséhez szükség volt egy elsődleges adatgyűjtésre. A dolgozat egy adott járat útvonalának részletes elemzésén alapul. Az alapadatokból kiindulva a megfelelő mutatószámok segítségével összeállíthatóvá vált egy továbbfejlesztett járattev, melyet az addig alkalmazott technikával összehasonlítva kiderül, hogy gazdaságosabbá tehető-e a hulladékszállítás folyamata. A számított szállítási mutatószámok segítségével behatároltam a szállítójárművek teljesítő képességét, amelyből a megfelelő következtetéseket levonva nyilvánvalóvá vált, hogy melyik az a jármű, amelyet az adott területen gazdaságos alkalmazni. A költségszámítás során meghatároztam, hogy az egyes költségfajták milyen arányban játszanak szerepet, illetve melyik az a költségelem, amelynek mértékét csökkenteni kell. A járatszervezést illetően egy mélyinterjú-t készítettem, melyet egy esettanulmánnyal tettem teljessé. Ennek eredményeképpen készült el a vizsgált útvonal új járatteve a GPS technológia segítségével, melynek alkalmazása a költségek tekintetében nem jelent többlet ráfordítást.

Számításaim és a vizsgálat azt igazolják, hogy az újonnan bevezetendő járatszervezési módszer által csökkenthető az üzemanyag költség, és az élőmunka ráfordítás, nem csak az adott útvonal tekintetében, hanem cégszintre vetítve. Fontos szempont továbbá, hogy ezáltal ellenőrizhetőbbé válik, hogy a szállítással kapcsolatos költségek indokoltan merültek-e fel. Az alkalmazott program által az egész szállítási folyamat átláthatóvá válik. Ez jelentős előrelépést jelent az eddigi elavult tervezési módszerekkel szemben. Mivel a rendszert már részben alkalmazzák, ezért a továbbfejlesztése minimális többlet ráfordítással jár. Érdemes ezt járatszervezési technikát alkalmazni, mert a rendelkezésre álló járművek adottságait figyelembe véve az egyes költségelemeket biztonságosan megtervezhetővé teszi.

A CONTITECH MAGYARORSZÁG KFT. TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ RENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA

Szerző: Zámboi Viktória Gabriella, BSc szak IV. évfolyam
Konzulens: Dr. Pierog Anita, adjunktus

A humánerőforrás menedzsment egy olyan összetett feladatot lát el, amely bármely szervezet legfontosabb értékével, az emberrel foglalkozik. Ebből a folyamatból a vizsgált vállalatnál a legkiemelkedőbbnek a teljesítményértékelés bizonyult számomra, így a vizsgálataimban erre fókuszálok. A témával kapcsolatban több célkitűzést fogalmaztam meg, melyek a következők:

- megvizsgálni a ContiTech Magyarország Kft. teljesítményértékelési rendszerét
- felmérni a szervezetben dolgozók véleményét; elégedettségét a rendszerről.

A vizsgálati célkitűzések megvalósításához több módszert is alkalmaztam. Megfigyelés alapján dokumentumelemzést készítek a teljesítményértékelés folyamatáról. A dolgozók véleményét kérdőívezéssel mérem fel. Valamint a kérdőíves eredményeket egy célzott interjúval egészítem ki, melyet a szervezet HR vezetőjével készítek.

A vizsgálati eredményeim alapján számos fontosabb megállapítás tehető. A vállalat teljesítményértékelő rendszere komplex, illeszkedik a szervezeti célokhoz és a vállalati kultúrához. A dolgozók körében készített felmérés alapján elmondható, hogy valóban jól működő a rendszer. Néhány kérdésnél fogalmazódtak meg problémák, melyek alapján a következő javaslatokat tettem. Komolyabb ellenőrzés alá kellene, hogy essen a szellemi dolgozók teljesítményértékelése, hogy a személyes találkozó, ezáltal a visszacsatolás ne maradjon el. Továbbá hatékony lenne a HRD online felületes módszert kiterjeszteni a fizikai dolgozókra is, ezáltal csökkentve az adminisztrációs terheket és a költségeket is. A teljesítményértékelés motivációs hatása fejleszthető, amennyiben jobban harmonizáljuk a dolgozók egyéni céljait a szervezeti célokkal. Amennyiben ez a pozitív változás bekövetkezik a dolgozók fontosabbnak érzik majd az értékelést. Növelni kellene a teljesítményértékelési beszélgetésre szánt időt, hiszen főleg a fizikai dolgozók válasza alapján megállapítható, hogy nem elegendő.

DETEP-ES HALLGATÓK ELŐADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓI

ÉTTERMI IRÁNYZATOK, AKTUÁLIS ÉTTERMI TRENDEK

Szerző: Erdős Menta Bernadett, BA III. évfolyam

Konzulens: Fehér András, ügyvivő-szakértő

Az étkezés egy mindennapi tevékenység, így természetes, hogy a napjainkban bekövetkező gazdasági és társadalmi változások erre a területre is hatással vannak. Az emberek étkezési-, élelmiszervásárlási-, és étterem látogatási szokásai az utóbbi évtizedekben megváltoztak. Ennek okai egyrészt a felgyorsult életritmus, másrészt a felborult élet és munkakörülmények, melyeknek látható és láthatatlan következményei vannak a fogyasztók életében. Az aktuális éttermi trendek és irányzatok bemutatásához mindenekelőtt a fogyasztói magatartást kell ismerni. A fogyasztói magatartás változása a különböző food-trendek kialakulásában mutatkozik meg.

Ezeket a food-trendeket az esetek többségében a globális trendek és értékrendek határozzák meg. Az új trendekkel lépést tartva kell fejlődnie a vendéglátásnak is, hiszen az embereknek még mindig igényük van az otthonukon kívüli étkezésre. A vendéglátás fejlődése sokszor már nem is elsősorban az ízekről szól, hanem a szolgáltatás gyorsaságáról, az egészségtrendekről, a technikáról. A fejlődés során több éttermi trend illetve irányzat is kialakult. A teljesség igénye nélkül ide tartozik a bisztró konyha, a street food irányzat vagy a molekuláris gasztronómia képviselői. Az egyes trendeknél mindenképpen meg kell említeni még, a mindenki által ismert fúziós konyhát. Ezt a kifejezést elsősorban az eltérő tradíciójú konyhaművészetek, elsősorban a keleti és nyugati konyhakultúrák ötvözésére.

Jelen vizsgálataim során a szekunder marketingkutatói eljárásokra támaszkodom. A téma szakirodalmának feldolgozásánál a kutatási területhez szorosan illeszkedő hazai és külföldi kutatásokat, jelentéseket és tudományos publikációkat vizsgáltam. Elemzésem során törekedtem az éttermi trendek és irányzatok feltérképezésére. Segítségét nyújt még a különböző statisztikák beépítése is. A témakörhöz köthető későbbi primer kutatásokat megalapozó szakirodalmi áttekintés jelen előadás célja. Az elméleti áttekintés segítségével fogom meghatározni a későbbi primer kutatásaim pontos módszertanát.

VÁLTOZÁS VAGY VÁLTOZTATÁS? A VÁLTOZÁSMENEDZSMENT ALAPKÉRDÉSEI

Szerző: Gál Zsuzsa, MSc I. évfolyam
Konzulens: Dr. Pierog Anita, adjunktus

A 21. század egyik legnagyobb kihívása a különböző változásokhoz való állandó alkalmazkodás. A globalizáció, a technológia fejlődése és fejlesztése, a digitális kornak köszönhető állandó online élet folyamatos alkalmazkodást, fejlődést igényel az egyéntől és a szervezetektől egyaránt. Ezek a tényezők, amelyeket a teljesség igénye nélkül felsoroltam, csupán egy részét képezik azoknak a külső hatásoknak, amelyekhez alkalmazkodva kell fennmaradnia a szervezeteknek. Ebből következik, hogy a szervezetek állapota nem statikus, az csak egy adott pillanatban vizsgálva és időpontra vonatkoztatva értelmezhető. A szervezeti folyamatok dinamikusak, folyamatos változás, átalakulás állapotában vannak és működnek.

A változásmenedzsment feladata a változtatások megszervezése, szakmai hozzáértésre és tapasztalatokra alapozva, továbbá szervezeti és egyéni tudásbázist és képességeket biztosítva a változások mindenkori hatékony kezelésére (Farkas, 2014). Más szerző szerint a változásmenedzsment a szervezet korábbi állapotából új állapotába való átvezetését jelenti (Gulyás, 2008). A változásmenedzsment „hogyan?”-jára a szervezeteket érintő kérdésekben a válasz a változtatni kívánt elemtől függően lehet működésfejlesztés, vagy szervezetfejlesztés.

A változásmenedzsmentet, a szervezetek (át)alakítását és a szervezetfejlesztést többnyire azonos értelmezésben használják a gyakorlati szakemberek, annak ellenére, hogy a szakirodalmak alapján a változásmenedzsment tágabb értelmezésű, mint a szervezetfejlesztés és a működésfejlesztés.

Attól függően, hogy milyen aspektusból közelítik meg a változást, a változtatást, annyi változásmenedzselési irány, technika, elmélet és modell található a szakirodalmakban, amelyek egyik oldalról támpontot adhatnak, másik oldalról azonban megnehezíthetik a vezetők, döntéshozók, és szakemberek munkáját a változások kezelése során.

Céloom elsősorban az, hogy az eddig felvázolt értelmezésbeli eltéréseket egy szakirodalmi áttekintéssel megvizsgáljam, összefoglaljam a változást generáló hatásokat, a változás menedzselési elméleteket, modelleket és módszereket.

„EGY TESZT, NEM TESZT”

Szerző: Héder Mária, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

Emberi Erőforrás Tanácsadó szakon folytatott tanulmányaim kifejezetten egy olyan szakmára készítene fel, mely tulajdonképpen mozdítórúgója minden szervezetnek, mivel a munkavállalókkal kapcsolatos kérdések összefoglaló hálózatát jelenti. Egy vállalat csak akkor lehet sikeres, ha megfelelő emberek, megfelelő módon, megfelelő munkát végeznek – tulajdonképpen ilyen egyszerű a feladat. A megoldás azonban gyakran bonyolultabb, mint ahogy ezt gondolnánk, tekintve, hogy az emberekkel való munka az egyik legérzékenyebb terület.

Nagyon fontos, hogy ezek a folyamatok mindig kétoldalúak. Egyrészt a szervezet számára meg kell találni a legmegfelelőbb módját a munkavállalók maximális teljesítmény nyújtásának, másrészt a munkavállalói oldalról is ugyan ezt kell elérni, csak teljesen más módszerrel. Ennek a közös mezsgyének a kitaposása a cél minden HR-es életében. Előadásom célja egy olyan téma (eszköz) bemutatása, mely egyszerre támogatja a HR menedzsmentet és a munkavállalókat is. Az eszköz maga nem más, mint egy teszrendszer, mely alkalmas az eltérő HR funkciók támogatására, azáltal, hogy felméri a munkavállalók eltérő képességeit. Nagyon fontos, hogy egy-egy vizsgálatnál többféle tesztet is alkalmazhatunk, melyek biztosítésként szolgálnak az eredmények hitelességének, tekintve a tényt, hogy „egy teszt, nem teszt”.

De mit is tudunk mérni konkrétan? Intelligenciát és annak eltérő faktorait (logikai gondolkodás, verbális intelligencia, matematikai modellezés, vizuális adatfeldolgozás, rövid és hosszú távú memória, információ feldolgozás sebessége, döntéshozatal). Az intelligencián túl többek közt mérhetjük a figyelmi kapacitást, stressztoleranciát, ügyfél orientáltságot, konfrontálódási hajlamot, társas viselkedést, asszertivitást, vezetői hatékonyságot, stabilitást stresszhelyzetben, optimizmust, extraverziót, felelősség érzetet, barátságosságot, együttműködést, feladatvégzést, vezetésképességet, döntésképességet, aspirációs szintet, frusztrációs toleranciát, teljesítmény-, hatalom- és affiliációs szükségletet, empátiát, önmonitorozást, szociális elismerés iránti vágyat, teljesítménymotivációt, segítségnyújtást, dominanciát.

A rendszert képes tehát a HR legfőbb területeit támogatni, többek között a kiválasztást, munkakör kialakítást/bővítést/gazdagítást, beillesztést, teljesítmény értékelést, motiválást, fejlesztést. Ezen túl pedig nem csak a szervezetek számára hasznos, hanem a tesztek kitöltőinek is hiteles tükröképet mutatnak egyéni tulajdonságaikról.

EGYETEMI HALLGATÓK TEJ- ÉS TEJTERMÉK FOGYASZTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Szerző: Novák Norbert, MSc I. évfolyam
Konzulens: Dr. Harangi-Rákos Mónika, adjunktus

Kutatásom a tej- és tejtermékek fogyasztási szokásának vizsgálata a Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Karán és Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Karán. Kiemelt fontosságúnak tartom e téma vizsgálatát, mivel az ágazat napjainkban gyökeres változásokon megy át a tejkvíva kivezetése miatt. A kutatók jelentős része egyet ért abban, hogy a tej- és tejtermékeknek fontos szerepe van a szervezet fejlődésben. A mai fogyasztó kedveli a változatosságot. A fogyasztási szokások nagymértékben eltérnek az egyes kontinenseken, kontinensen belül az országokban, sőt még az egyes régiókban is az állati termékek egy főre jutó fogyasztásában. E különbségek az egyes országok eltérő táplálkozási szokásaira vezethetők vissza.

Primer vizsgálataim során a 18-25 év közötti egyetemista korosztály tej- és tejtermék fogyasztási szokásait mutattam be. Megvizsgáltam mennyire tekinthető a vizsgált korosztály fogyasztói a hazai termékek esetében tudatos fogyasztónak. Kérdőívemet 650 fő töltötte ki, melyből 602 kérdőív volt értékelhető. A kérdőívek kiértékelését követően bizonyítottam, hogy a hallgatók jelentős része költségtakarékossági okokból leginkább otthon fogyaszt tejet és tejterméket. Továbbá kimutattam, hogy a vásárlás során a piacra került termékek közül az egyetemi hallgatók az akciós termékeket preferálják. Az egyetemen tanuló hallgatók jelentős része nem vagy csak alacsony jövedelemmel rendelkezik. Ez az elsődleges oka annak, hogy az olcsóbb és sok esetben alacsonyabb minőségű termékeket vásárolják.

Eredményeim egybevágnak az országos statisztikákkal, miszerint a női vásárlók fontosabbnak tartják, hogy magyar eredetű termék kerüljön az „asztalukra”, és ezért hajlandóak több pénzt is költeni. Az országos átlagot tovább igazolva, a férfi válaszadók nem foglalkoznak a magyar jelöléssel és kevesebb pénzt költenek élelmiszere, mely abszolút ellentétje a női fogyasztók válaszáinak. Kijelenthető, hogy a válaszadókra kevésbé jellemző a magyar termékek vásárlása, azonban a hazai tej fogyasztása „részben” mégis fontos számukra. Feltételezhetően néhány évnek el kell még telnie ahhoz, hogy a védjegyek a megkérdezettek vásárlásai során fontosabb szerepet töltsenek be. Kutatásom során bizonyítottam, hogy a kollégiumban és albérlésben lakók, szívesebben mennek el a közelben lévő szupermarketekbe, diszkontokba és sarki kisboltokba vásárolni, és csupán hétvégén keresik fel a nagyobb hipermarketeket.

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE CONTROLLING ESZKÖZÖK SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: Sütő Dávid, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

Magyarországon az összes működő vállalkozás 99,9%-a kis- és középvállalkozás. A vállalati szférán belül a mikro-, kis- és középvállalkozások gazdasági fejlettségtől és gazdálkodási kultúrától függetlenül foglalkoztatotti létszámarányukat és pénzügyi teljesítményüket figyelembe véve is jelentős súlyt képviselnek. A kkv-k 2012-ben összesen közel 45 ezer milliárd forint árbevételt értek el, a teljes vállalkozási szektor teljesítményének 58%-át. Mindezek alapján a kis- és középvállalkozások (kkv) gazdasági értéktermelésének és társadalmi értékteremtésének jelentősége ma már vitán felül áll. A társadalom széles rétegeinek megélhetése, jóléte függ a szektorba tartozó vállalkozások fennmaradásától és teljesítményétől. Ezért egyre nagyobb figyelem irányul a tevékenységüket és eredményességüket befolyásoló tényezők megismerésére is. Azért, hogy a kis- és középvállalkozások sikeresen át tudják lépni ezt az akadályt valamint, hogy képesek legyenek megfelelni a globalizáció, a nemzetközi verseny, társadalom támasztotta igényeknek, a stratégiájukat össze kellene hangolniuk a környezetükkel. Ennek leghatékonyabb eszköze a controlling, amelyet a KKV-k támaszként használhatnak a vezetői döntéseik hatékonyságának növelése érdekében. Egy vállalkozás összetett működésének jellemzéséhez, pénzügyi teljesítményének méréséhez szükséges mutatószámok, módszerek kiválasztása nem egyszerű feladat. A kiválasztott eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az elemezni kívánt cég tevékenységéhez, méretéhez, és az elemzés által elérendő célhoz. A számviteli beszámoló elemzése esetén rengeteg egyszerűbb, valamint bonyolultabb mutatószámommal, összefüggérendszerrel találtam szemben magamat. Előadásomban be szeretném mutatni azokat az eszközöket, amelyeket a kis és középvállalkozások, még magas szintű számviteli- pénzügyi szaktudás nélkül is napi szinten, bátran alkalmazhatnak a vezetői döntéseik, valamint a mindennapos működésük megkönnyítése érdekében. A mutatók értékeit, összetevőit előre meghatározott időszakonként, például havonta, negyedévente, vagy félévente ajánlott összehasonlítani a tervezett és tényleges értékekkel, így az eltérésekből kiderülhet, hogy a vállalkozás a tervezett úton halad-e. Ezekkel a módszerrel vezetőknek lehetőségük nyílik a működés közbeni beavatkozásra.

TERMELÉST, ÉRTÉKESÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK EGY MÉHÉSZETTEL FOGLALKOZÓ CSALÁDI GAZDASÁGBAN

Szerző: Vathy Veronika, MSc I. évfolyam
Konzulens: Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi docens

A méhészeti ágazat napjainkban egyre jelentősebb szerepet tölt be a mezőgazdaságban. Népszerűvé válásának egyik oka a mezőgazdaság diverzifikálódása. Fontos előnye, hogy a lakosság számára fő-, illetve mellék munkalehetőséget biztosít. A magyar méz kiemelkedő minősége és magas beltartalmi értékei miatt elismert és keresett termék. Világszerte ismert a hungarikummá nyilvánított magyar akácméz. A méhészet ezen kívül magas ökológiai jelentőséggel is bír.

Kutatásom során egy Nyíregyházán és vonzáskörzetében tevékenykedő családi gazdaságot vizsgáltam, amely östermelőként foglalkozik a méhészkedéssel. A gazdaság a méztermelés mellett propoliszt is értékesít.

A vizsgálatom célkitűzései között szerepel a termelés intenzitását befolyásoló tényezők feltárása, valamint a gazdaság adottságainak és lehetőségeinek értékelése. Mindezen célok elérése érdekében először összeállítottam egy SWOT- mátrixot, melyben számba vettem a gazdasággal kapcsolatos belső és külső tényezőket.

A kutatás során megismerhettem a teljes termelési folyamatot, a felmerülő ráfordításokat és költségeket, és betekintést nyerhettem az értékesítési folyamatba is. Ezzel párhuzamosan megvizsgáltam a méhészetben alkalmazott vezetési és irányítási módszereket és elveket, amelyek megítélésem szerint számos ponton nem a leghatékonyabbak. Kísérletet tettem arra, hogy korszerű menedzsment módszerek ajánlásával segítsen a gazdaság munkáját.

Ezenkívül a gazdaságban megtapasztaltak alapján elmondható, hogy a méhbetegségek az elmúlt időszakban egyre nagyobb kockázatot jelentenek a méhészek számára. A térségben nagyon sok méhcsalád fertőződött meg olyan betegségekkel, amelyek ellen hivatalosan úton szükséges fellépni és a méhcsaládok megsemmisítésével jár. Erre a problémára szükséges olyan megoldást találni, amely lehetővé teszi az ilyen méhegészségügyi vészhelyzetek esetén a gazdálkodó családok megélhetőségének biztosítását.

Összességül elmondható, hogy egy családi gazdaságnak a mezőgazdaságban, amennyiben kis méretben gazdálkodnak, arányaiban jelentősen nagyobb nehézségekkel kell szembe nézniük, mint egy nagy gazdálkodónak. Nem csak az alapanyagok beszerzésének magasabb árai miatt, vagy az értékesítési nehézségek miatt, hanem egyéb, a mérethől adódó kockázati tényezők miatt is.

**PHD HALLGATÓK ELŐADÁSAINAK
ÖSSZEFOGLALÓI**

FOGYATÉKOS ÉS MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ALKALMAZÁSI GYAKORLATA A NYÍLT MUNKAERŐ-PIACON

Szerző: Balázs-Földi Emese, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek, mint munkavállalói csoport munkaerő-piaci helyzete alapján elmondhatjuk, hogy jelentős hátrányokkal küzdő munkavállalói csoport. Gazdasági aktivitása elmarad a nem fogyatékos és megváltozott munkaképességű lakosságtól. A legújabb statisztikai adatok szerint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási szintje csupán 18% körül mozog. Az ezredforduló óta a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek gazdasági aktivitásának növelése a védett szervezetek helyett hangsúlyosan az elsődleges, nyílt munkaerő-piac területére irányul, tehát kiemelt szerepet kap az integrált foglalkoztatás szemlélete. A mindenkori kormányzat mind pozitív, mind negatív ösztönzők által igyekszik az érintett munkavállalói csoport gazdasági aktivitását növelni. Ilyen negatív és pozitív ösztönzőknek tekinthetők a rehabilitációs kvótarendszer, a rehabilitációs kártya, a munkáltatók számára biztosított adókedvezmények. Mindezek mellett az integrált foglalkoztatás elképzelhetetlen a társadalom és a vállalati szféra szemléletformálása nélkül, mely az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma törvényi szabályozásán keresztül érvényesülhet.

A tanulmány célja, hogy az Észak-alföldi régióban működő 3 vizsgált szervezet cég- illetve HR-vezetőjével készített szakmai interjú és esettanulmány segítségével bemutassa a piaci szereplők viszonyulását a fogyatékos és megváltozott munkaképességű munkavállalói csoporthoz, az elmúlt évek törvényi változásaihoz, illetve azt hogy milyen mértékben alkalmaznak és milyen akadályok nehezítik az érintett munkavállalói csoport további foglalkoztatását.

A cégek alkalmazási gyakorlatára jellemző, hogy a negatív ösztönzők hatása, így a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesülés, erősebben érvényesül, mint a pozitív ösztönzők hatása. Az érintett munkavállalói csoport foglalkoztatásának növelését alapvetően a foglalkoztatási kvótarendszerre vonatkozó törvényi szigorítás motiválta. A vállalati társadalmi felelősségvállalás szemlélete még alacsony szinten jelentkezik a vizsgált gazdasági szervezetek körében. A vállalatok alkalmazási gyakorlatát befolyásolják továbbá a vezetői attitűdök, a célcsoporttal kapcsolatos korábbi tapasztalatok és a vállalati tevékenység is.

LEADERSHIP VIZSGÁLAT EGY LEHETSÉGES MODELLJE EGY FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN

Szerző: Balla Tibor, doktorandusz, II. évfolyam
Témavezető: Prof. Dr. Szűcs Edit, főiskolai tanár

A jelenlegi felsőoktatási és piacorientált közegben a felsőoktatási intézményeknek is követniük kell a változásokat, melyeket fel kell tudniuk mérni és azokra mielőbb reagálni. A felsőoktatási intézmények vezetőinek olyan személyes képességekkel kell rendelkezniük, amelyek birtokában hozzá tudnak járulni az intézmény eredményességéhez, valamint képesek motiválni az intézmények munkatársait. Jelen tanulmány célja, hogy a felsőoktatási intézményekben milyen mérési modell alkalmazása lehet eredményes, amely alapján meghatározhatók azon vezetői kompetenciák, viselkedések, tulajdonságok, amelyek hozzájárulhatnak az intézmény eredményes működéséhez valamint a felsőoktatásban tapasztalt versenyben a fennmaradáshoz.

A FITNESS SZEGMENS GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI JELLEMZŐI

Szerző: Bartha Éva, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Perényi Szilvia, adjunktus

A társadalmi fejlődéssel párhuzamosan világszerte egyre erősebb igény alakult ki az aktívan töltött életévek meghosszabbítására, valamint az egészség megőrzését és az általános közérzet javítását biztosító szolgáltatásokra (MIDGLEY, 1995). Magyarországon az alacsony sportolási részvétel mellett (GÁLDI, 2002; GÁL, 2008; PERÉNYI, 2010), a mozgás iránti igény növekedésének jelei kezdenek megmutatkozni. Felmerül a kérdés, hogy az egészséges életmód és a mozgás pozitív hatásai iránti érdeklődés megélnékelésével együtt növekszik-e az igény a sportlétesítmények rendszeres használatára is, növekszik-e a fitness klubok népszerűsége a lakosság körében, valamint ennek köszönhetően a fitness szektor gazdasági jelentősége.

A fitness szegmessel kapcsolatban korlátozott kutatási eredmény áll rendelkezésre a hazai és a nemzetközi szakirodalomban is. Jelen kutatás célja a nemzetközi és hazai fitness szektor gazdasági és társadalmi megközelítési vizsgálata, a gazdaságban betöltött helyének, szerepének, társadalmi jelentőségének feltárása a rendelkezésre álló szakirodalom feldolgozásával és a dokumentumelemzés módszerével, valamint az iparág speciális jellemzőit összegző modell elkészítése.

A magyar társadalomra jellemző elöregedés, valamint az elhízásból fakadó betegségek magas száma miatt egyre inkább középpontba kerülnek az egészség megőrzésével, fejlesztésével kapcsolatos szolgáltatások. Ez a tendencia kedvező a fitness klubok számára, így várhatóan folytatódik a fitness- és szabadidőközpontok népszerűségének növekedése, valamint ezen sportlétesítmények elterjedése országszerte. Az Európai Unió tagállamaiban, így Magyarországon is, a lakosság egészségügyi állapotának javításában nagy jelentőséggel bír a fitness és wellness szektor, ezért az iparág támogatása gazdasági szempontból is lényeges. A fitness ipar folyamatos növekedése még a kedvezőtlen gazdasági időszakokban sem esett vissza, így feltételezhetjük, hogy bővülése hosszú távon is folytatódni fog. Az egészséges életmód térhódítása, a sport támogatottságának erősödése, a nagyvállalatokkal való együttműködés és a média közreműködése együttesen növelheti a társadalom széles rétegeinek részvételét a mindennapos testmozgásban, és ebben a fitness szegmens kiemelkedő szerepet játszik, ami az ipar jövője szempontjából is kedvező környezetet jelent.

HASZNÁLT CSOMAGOLÓANYAGOK AZONOSÍTÁSI TECHNOLÓGIÁI

Szerző: Cinka István, doktorandusz, II. évfolyam
Témavezető: Dr. Várallyai László, egyetemi docens

Az újrafelhasználható csomagolások használata számos hosszú távú előnyt biztosít. Példaként említve a csomagolóanyag költségeket, a csomagolással kapcsolatos bérköltségek csökkenését, környezetvédelmi érdekeket, beleértve az újrafeldolgozást, a csökkentett anyagfelhasználást, valamint logisztikai költségek csökkenését. Azonban az újrafelhasználható csomagolások használatának nem megfelelő menedzselése, jelentős mértékben megnövelheti a logisztikai költségeket. Ezért hatékony módszerekre van szükség az újrafelhasználható konténerek nyomon követése és kezelése során, hogy elkerüljük a logisztikai költségek jelentős emelkedését. A legtöbb szakirodalom a nem megfelelő újrafelhasználható konténerek kezelésének fő okozójának az átláthatóság hiányát tartja. A szakirodalmak is elsősorban az automatikus azonosító és nyomkövető technológiákban látják a megoldást a konténerek kezelésében.

Egyre több vállalat cseréli le az egyszer használatos, eldobható csomagolóanyagokat, palettákat, és szállítási csomagolásokat és konténereket újrafelhasználhatókra, a környezet védelme és a költségcsökkentés miatt. Az egyik alapvető eleme a konténerek nagyobb láthatóságának az ellátási láncban az automatikus azonosítási technológia (AutoID). Az AutoID rendszerek használatával követni lehet a konténereket, javítva ezáltal a befektetések megtérülését, csökkentve a működési kiadásokat, a szállítási költségeket is. Ahhoz azonban, hogy az AutoID technológia minden előnyét kihasználjuk, alapvető fontosságú, hogy ismerjük a konténerek fizikai áramlását, valamint az információáramlást is majorelemezni kell. Az ilyen elemzés javaslatokhoz vezethet, beleértve a megfelelő AutoID technológia alkalmazását, mely megoldhatja a logisztikai nehézségeket az adott vállalatnál.

KI VESZI A MAGYART? – FOGYASZTÓI ETNOCENTRIZMUS VIZSGÁLATA MAGYARORSZÁGON

Szerzők: Balogh Péter – Csatáriné Dogi Ilona, doktorandusz, II. évfolyam –
Polereczki Zsolt – Szakály Zoltán
Témavezető: Dr. Balogh Péter, egyetemi docens

Kutatásunk célja, annak feltérképezése, hogy a magyarországi fogyasztók mennyire tekinthetők etnocentrikusnak, azaz mennyire tartják fontosnak a hazai értékeket, ha termékvásárlásról van szó. Tanulmányunk fontos része, az etnocentrikus érzelmeket befolyásoló háttérváltozók és dimenziók elemzése, mely vizsgálatokhoz egy 2014-ben végzett országos, reprezentatív felmérés adatai álltak a rendelkezésünkre. A kérdőívek feldolgozása a célnak megfelelő matematikai-statisztikai program segítségével (SPSS 20.0) történt.

A kiértékelés során a skála jellegű kérdéseknél, jellemzően átlagokat, szórást, relatív szórást és ferdeséget számítottunk, a többinél százalékos formában, kereszttáblázatok segítségével dolgoztuk fel az adatokat. A százalékos megoszlások esetében Chi-négyzet próbával szignifikancia elemzéseket, többváltozós statisztikai vizsgálatoknál varianciaanalízist (ANOVA) alkalmaztunk.

Felmérésünk eredményei arra adnak választ, hogy valójában kik azok, akik a magyar termékek vásárlóinak tekinthetők.

A leginkább etnocentrikusak, a férfiak, az idősebb generáció tagjai, a családjuk elsődleges élelmiszer-beszerzői és a kevésbé mobilis fogyasztók, akik ritkábban utaznak külföldre.

A magyar termékek versenyképességének javításához, a jelenlegi célcsoport megtartása mellett érdemes lehet új fogyasztói csoportokat is megcélozni. Az érdeklődést fokozni lehetne a fiatalabb generációk körében, fiatalosabb megjelenéssel, modernebb megoldásokkal.

Emellett a patrióta érzelmek fenntartása, erősítése szintén cél lehet, hiszen eredményeink is azt bizonyítják, hogy a válaszadók többségénél a patrióta érzelmek hatottak legerőteljesebben az etnocentrikus gondolkodásra.

ÜZLETI INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSOK KERESLETE ÉS KÍNÁLATA

Szerző: Debrenti Attila, doktorandusz, III. évfolyam
Témavezető: Prof. Dr. Herdon Miklós, egyetemi tanár

Napjainkban a vállalati döntéstámogatás legmagasabb szintjét az üzleti intelligencia (Business Intelligence, BI) képviseli, mely az elmúlt két évtizedben egészen új piaci szektorrá nőtte ki magát. Dolgozatom általános célkitűzése a BI piac keresleti és kínálati oldalának vizsgálata. Hipotéziseim szerint a megkérdezett magyar élelmiszeripari vállalkozások kevesebb mint 10%-a használ BI alkalmazásokat; a vállalkozások legalább egyharmada működtet valamilyen információs rendszert; az adatelemzésben leggyakrabban az Excel táblázatkezelőt használják.

Tanulmányomat az irodalmi háttér feldolgozásával kezdem, majd a Gartner és a Forrester eredményeit mutatom be, mely szerint a vállalkozások informatikai vezetői 2012 óta a BI alkalmazásokat tartják a legfontosabb technológiának. Nem véletlen tehát, hogy mind az IDC mind pedig a Gartner csoport felmérései alapján a BI alkalmazások piacára a növekedés jellemző, a 2006-2013-as időszakra több mint 9%-os átlagos éves növekedési ütemben.

A nagy szoftvergyártók 2006-tól agresszív növekedési stratégiába kezdtek, felvásárolva a kisebb, de meghatározó BI szereplőket. Ezáltal napjaink vezető BI megoldás szállítói a piac közel 70%-át uralják. Az IDC 2014-2018-as időszakra vonatkozó előrejelzésében a BI és elemzési eszközök piacának éves átlagos növekedése alig lesz több mint 9%.

Ami érdekes, és meglepő az az, hogy a hazai BI piac 2009-ben 14,7%-kal nőtt 2008-hoz képest, annak ellenére, hogy a válság kirobbanása nem volt pozitív hatással a nemzetközi BI piacra (2009-ben csak 1,44%-os növekedés 2008-hoz képest). Ebből arra következtethetünk, hogy ennek a jelentős növekedésnek a háttérében valamilyen más tényező áll. A 2011-es elemzés már azt jósolja, hogy a 2013-as növekedés 7%-os lesz az előző évhez képest.

Az irodalmi feldolgozást és piacelemzést követően primer vizsgálatban a következő kérdésekre keresem a választ az élelmiszeripari vállalkozások körében. A vállalatok milyen BI technológiákat használnak és milyen területeken? Független-e ez a vállalati mérettől? Milyen tényezők befolyásolják a BI megoldások használatának sikerességét illetve sikertelenségét? Mennyire elterjedt a vállalatok körében a felhő alapú BI és mobil alapú BI használata? A kérdések megválaszolásához 5 kérdéscsoportban 43 kérdést tartalmazó on-line anonym kérdőíves felmérést végeztem. A megcélzott élelmiszeripari vállalkozások közül 31-en töltötték ki teljesen a kérdőívet. A kitöltők körében sajnos csak egy vállalkozás használ BI alkalmazásokat és többen tervezik annak bevezetését. Mivel a válaszadók mintegy 60%-a mikro-vállalkozás körökben nem is igen várható el a vállalati tranzakciós rendszert is feltételező BI alkalmazás. A vizsgálat tapasztalatai alapján a felmérést a KKV-k és nagyvállalatok körében bővíteni kell valamint más szektorokra való kiterjesztése célszerű.

ÉRTÉKTEREMTŐ BIZONYTALANSÁG – A KOCKÁZATI TŐKE REÁLOPCIÓS MEGKÖZELÍTÉSE

Szerző: Fazekas Balázs, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

A startup vállalkozások elsődleges finanszírozási forrásának a kockázati tőkét tekinthetjük. A kockázati tőke azáltal teremt értéket a vállalkozások, befektetők valamint a megtakarítások hatékony allokációjának elősegítésével a gazdaság számára, hogy olyan magas növekedési potenciállal rendelkező vállalkozások számára biztosít tőkét, melyek más formában nem képesek a növekedésükhöz szükséges forrásokat megszerezni.

A cikk arra a kérdésre keresi a választ, hogy a jelentős bizonytalanságot magukban hordozó innovatív startup vállalkozások területén miért képes és hajlandó a kockázati tőke, mint elsődleges finanszírozási forrás megjelenni. A cikk kiegészíti, illetve épít azon szakirodalomban elterjedt magyarázatra, mely szerint a kockázati tőkések elsődlegesen szakmai tapasztalatuk felhasználásával képesek hatékonyabban szelektálni a befektetésre alkalmas vállalkozásokat, ezáltal csökkentve a kontraszelekció okozta hatékonyságbeli veszteségeket a piacon, másfelől a befektetést követő együttműködés során képesek hozzájárulni a vállalati érték növekedéséhez. A cikk reálopciók érvelést felhasználva mutatja be a kockázati tőke egyedi kockázati szemléletét, így rávilágítva arra, hogy ezen finanszírozási forma miért képes és hajlandó azon magas bizonytalanságot tartalmazó vállalkozások finanszírozására, melyektől más források elfordulnak.

A kockázati tőke olyan eszközök és mechanizmusok kialakításán keresztül, mint a személyes közreműködés, monitoring, többlépcsős finanszírozás, átváltható kötvények alkalmazása képes kiaknázni a startupokban rejlő rugalmasság által generált reálopciókat, illetve az eszközrendszerével képes azokat kialakítani.

Mivel más finanszírozási formák esetében a vállalkozásokban rejlő opciók kiaknázásának eszközrendszere nem adott olyan módon, ahogyan a kockázati tőke esetében, ezért más források esetében a befektetések értéke a bizonytalanság növekedésével csökkenni fog. Ezzel szemben opciók értékelést alkalmazva a bizonytalanság értéknövelő tényezővé válik, ami növeli a reálopciókat tartalmazó startupok értékét, ebből adódóan a kockázati tőkések magasabbra értékelhetik ezen vállalkozásokat, ezáltal növelve annak az esélyét, hogy tőkét tudjanak bevonni ezen forrásból.

A SZENNYVÍZISZAP-HASZNOSÍTÁS ENERGETIKAI ÉS EGYÉB LEHETŐSÉGEI

Szerző: Gabnai Zoltán, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Bai Attila, egyetemi docens

A fenntarthatósági kritériumok szem előtt tartása végett napjainkban egyre inkább előtérbe kerülnek az olyan technológiák és megoldások, amelyek hozzájárulnak a környezettudatos, és minél inkább energia-hatékony hulladékgazdálkodási tevékenységhez. E szemléletet alapul véve a szennyvízre, és a kapcsolódó melléktermékekre nem csupán kötelezően ártalmatlanítandó anyagként, hanem inkább egy potenciális nyersanyagként kell tekinteni.

Cikkünkben kitérünk a szennyvíztisztítás és szennyvíziszap-termelés helyzetére és jellemzőire nemzetközi és hazai szinten. Célkitűzésünk, hogy a jelenleg alkalmazott iszap-hasznosítási eljárások bemutatását követően, a hazai helyzet és jogszabályi környezet ismeretében, egy konkrét szennyvíztisztító adatait alapul véve javaslatokat tudjunk tenni az iszaphasznosítás lehetséges fejlesztési irányaira, a jelentkező korlátok és nehézségek megemlítése mellett. Az iszapkezeléshez kapcsolódó költségek igen magas arányt képviselnek a tisztítási tevékenységben, így fontos e költségek csökkentése, vagy olyan megoldások alkalmazása, amelyek a bevételek növelésével javítják a jellemzően veszteséges hulladékgazdálkodási tevékenység gazdaságosságát.

Az iszap-hasznosításhoz kapcsolódóan két technológiai megoldásra végeztünk kalkulációkat – a méretezés kérdéskörére helyezve a hangsúlyt – az elérhető szakirodalmi adatokat figyelembe véve, és a Debreceni Szennyvíztelep alapadataira vonatkozóan. Írásunkban részletesen foglalkozunk a szennyvíziszapra alapozott biogáz-előállítás és energiatermelés során jelentkező CO₂-kibocsátás csökkentésére irányuló innovatív algás rendszer lehetőségeivel. Számításaink szerint összesen 10 hektár algás tó képes lenne a jelenlegi biogáz-felhasználás során keletkező füstgáz CO₂-tartalmának passziválására. További kiemelt témakörként részletezzük a keletkező szennyvíziszap (és egyéb szerves hulladékok) környezettudatos felhasználására módot adó megoldást – az energianövények bevonása mellett – beleértve azok tápanyag-utánpótlásának megoldását is. A szakirodalomban elérhető fajlagos értékeket alapul véve a Debrecenben keletkező szennyvíziszapra alapozva több, mint ezer hektárnyi energiaültetvény tápanyag-utánpótlása lenne megoldható részben vagy egészben.

Következtetéseinkben az említett technológiai elemek kapcsolódási lehetőségein túl egyéb, energetikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolható lehetőségre, kutatási irányra hívjuk fel a figyelmet, amely hozzájárulhat a fenntarthatóbb hulladékgazdálkodás eléréséhez.

**A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI
SZÉKHELYÁTHELYEZÉSÉNEK ALAPVETŐ KÉRDÉSEI AZ EURÓPAI UNIÓ
TÁRSASÁGI JOGÁBAN**

Szerző: Horváth Adrienn, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezetők: Dr. Szanyi Miklós, egyetemi tanár

Dr. Károlyi Géza, egyetemi docens

Az európai integráció gazdasági, politikai és szervezeti szempontból is jelentős fejlődésen ment keresztül alapítása óta, ugyanakkor a kezdetektől fogva alig történt előrelépés a gazdasági társaságok tagállamok közötti szabad mozgásának, a szabad székhelyáthelyezésnek a biztosítása terén. Ez a kérdés a közös piac hatékony működése szempontjából meghatározó jelentőségű, hiszen a társaságok szabad mozgásának biztosításával lehetővé válna, hogy a tőke befektetése és felhasználása a vállalatok szempontjából a lehető leghatékonyabban történjen meg, másfelől azonban mindez szabályozási verseny kialakulásához is vezethet a tagállamok között, hiszen azok egyik elsődleges érdeke a társaságok által teljesített befizetéseken keresztül saját költségvetési bevételeik növelése. Véleményem szerint ez az alapvető érdekellentét okozza, hogy bár a vonatkozó társasági jogi szabályozás létrehozása évek óta kiemelt területe az európai uniós jogalkotásnak, a gazdasági társaságok közös piacon történő szabad mozgását a mai napig nem sikerült maradéktalanul biztosítani.

Jelen tanulmány célja, hogy feltárja a fenti jelenség okait és jogi hátterét, valamint összefoglalja a székhelyáthelyezés fogalmi kereteit az Európai Bíróság vonatkozó joggyakorlatával egyetemben.

Az európai társasági jog fejlődéstörténete rávilágít arra, hogy a tagállamok között a szabályozásban megfigyelhető eltérések kialakulása hosszú történelmi folyamat eredménye, éppen ezért ezek feloldása nehézkes és időigényes folyamat. Annak ellenére, hogy a Római Szerződésekben egyértelműen megfogalmazzák a gazdasági társaságok szabad mozgásának biztosítását a közös piacon, a bírói gyakorlat elemzéséből egyértelműen kiderül, hogy ez a gyakorlatban nem valósul meg. Ugyan a másodlagos letelepedés tekintetében alapvetően támogató döntések születtek, az elsődleges letelepedés szabadságát érintő döntéseknél azonban erőteljes visszalépés figyelhető meg az utóbbi években. Meglátásom szerint ennek elsődleges oka, hogy 2001 óta lehetőség van ún. európai részvénytársaság alapítására is, melynek legfontosabb sajátossága, hogy lehetővé teszi a nagyvállalatok számára a ténylegesen indokolt, és nem a tagállami szabályozás kijátszását célzó székhelyáthelyezések megvalósítását.

JOB KNOWLEDGE TESZTEK ALKALMAZÁSA AZ ELŐZETESEN MEGSZERZETT TUDÁS MÉRÉSÉRE ÉS ELISMERÉSÉRE

Szerző: Keszler Ádám, absolvált hallgató
Témavezetők: Dr. Móré Mariann, egyetemi docens
Dr. Juhász Csilla, egyetemi docens

Az előzetesen megszerzett tudás elismerése, mint az élethosszig tartó tanulás, azaz a Life Long Learning fontos eleme már évtizedek óta kritikus kérdés. Ahhoz, hogy egy munkavállaló napjainkban hosszú távon is eredményes tudjon maradni és képezhesse magát, munkavégzés mellett fejlődhessen, elengedhetetlen megoldást keresni és találni arra, hogy miként valósítható meg mindez leghatékonyabban. A szakmai tudás felmérésében fontos tényező az idő és a költségvonzat is, így a cél minden esetben olyan megoldás keresése vagy fejlesztése, mely mind a munkavállaló, mint pedig a munkáltató érdekeit egyaránt szolgálja és igényeiket kielégíti.

A tudás felmérésére nem csak a jelöltek kiválasztásának folyamata során van szükség, hanem sok szakterületen már szinte elvárás, hogy a munkavállalók folyamatosan képezzék magukat vagy a munka jellegéből fakadóan, vagy pedig saját előmenetelük érdekében. Különösen érdekes eset az, amikor egy jelölt a lehetőségeivel élve egy másik országban vállal munkát, mint ahol a képzettségét vagy munkatapasztalatát szerezte. Olyan eset is elképzelhető, hogy a karrierje során többször más országban keres állást, mert a szakmája iránti keresletet és munkaerőigényt követi. Ezekben az esetekben szükség van egy olyan módszerre, mely a lehető legjobb és legvalósabb képet adja a jelölt tudásáról a szakmai specifikációkhoz és a munkáltatói igényekhez viszonyítva. Erre kínálnak megoldást a job knowledge, azaz a szakmai tudást felmérő tesztek.

A tanulmány kitér a különböző tanulási utak egyenértékűségének kérdésére, az előzetesen megszerzett tudás elismerésének fontosságára, a mérési módszerekre és a job knowledge tesztek fejlesztésének egy lehetséges folyamatára, melyet a Med-Assess (www.med-assess.eu) projektben alkalmaztunk. Végezetül pedig arra keresünk választ, hogy ezek a tesztek hogyan segítik a szakmai tudás mérését, elismerését és az emberi erőforrás kiválasztást.

A TALAJOS ÉS A TERMESZTŐKÖZEGES PAPRIKAHAJTATÁS ÖKONÓMIAI ÖSSZEHASONLÍTÁSA HIDEGFÓLIÁS TERMESZTÉSSEN

Szerző: Kicska Tibor, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens

A zöldségágazatot jellemző területi csökkenés a hajtatott termesztésben is megfigyelhető. A rendszerváltás utáni hajtatási terület nagyságrendileg felére csökkent, ami jelenleg – a többszörös hasznosítás miatt – 2 600 hektár technikai felületet jelent. A hajtatott paprikatermesztés elmúlt tíz évben megfigyelhető 800 ha-os (nagyságrendileg 35%-os) termőterületi csökkenése mellett a termesztéstechnológia fejlődésének köszönhetően a szakágazat termésmennyisége alig több, mint 10%-kal csökkent.

A technológiai fejlődés főbb elemei közül az elemzés a termesztőközegek alkalmazásának üzemgazdasági előnyeivel és hátrányaival foglalkozik.

A kutatás során általános célkitűzés volt annak meghatározása, hogy a talajos termesztéshez viszonyítva milyen üzemgazdasági kihatása van a termesztőközegek használatának.

Az általános célkitűzéshez illeszkedően specifikus célkitűzéseként az alábbi kérdések megválaszolására volt szükség:

A termesztőközegek alkalmazása hogyan hat a természetes ráfordításokra, illetve a termelési költségekre?

Mekkora többlet mutatható ki a kibocsátási paraméterek (hozam, termésmínőség, termelési érték) tekintetében a talaj nélküli termelésben?

A termelési költség és az árbevétel alakulásán keresztül hogyan alakul a gazdálkodás eredménye és a termelés hatékonysága, gazdaságossága, a termesztőközegek technológiában?

A fenti tényezőkhöz kapcsolódva megtérül-e a talaj nélküli termesztéshez kapcsolódó többletberuházás a többletbevételek és a többletköltségek különbségéből?

A kutatómunka elsősorban termelő üzemi primer adatgyűjtésre épülő szimulációs modellezésen alapuló ökonómiai vizsgálat. Az elemzés négyféle termesztéstechnológiát hasonlít össze, a négy modelltechnológia a talajos- és talaj nélküli termesztés közepes- és jó technológiai színvonalú változata.

A kapott eredmények azt bizonyítják, hogy a talaj nélküli termesztés ezer négyzetméterre vetített 1 000-1 500 ezer Ft többlet beruházási költségei és 400-450 ezer Ft-tal magasabb üzemeltetési költségei nagyon rövid idő alatt megtérülnek, és hosszú időtávon jóval magasabb jövedelem érhető el a termesztőközegek alkalmazásával. A talaj nélküli termesztéssel négyzetméterenként 1 800-2 000 Ft-tal magasabb termelési érték és 1 500-1 800 Ft-tal magasabb cash-flow érhető el.

AZ IFRS-EK EGYEDI BESZÁMOLÁSI CÉLOKRA TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSÁNAK HATÁSAI

Szerző: Kiss Ágota, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Darabos Éva, egyetemi docens

Napjainkban a világ gazdálkodó szervezeteinek jelentős része pénzügyi beszámolását a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban teljesíti. A Nemzetközi Számviteli Standard Bizottság (IASC - International Accounting Standards Committee) 1973-ban alakult azzal a céllal, hogy egy harmonizált, az általános érdekeknek megfelelő szabályrendszert dolgozzon ki, amely megteremtí az átlátható, minőségi pénzügyi beszámolás alapjait. Az IASC működését 2001-től jogutódlással felváltotta a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB – International Accounting Standards Board) és megjelentek a kezdetben kidolgozott standardok (IAS - Nemzetközi Számviteli Standardok) átdolgozását és új területek szabályozását magukba foglaló új Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, az IFRS-ek.

Az IFRS-ek térhódítását bizonyítja, hogy 2012-ben a G20 országok kétharmada már IFRS szerinti beszámolót készített. Magyarországon az 1606/2002/EK rendelet értelmében 2005-től kötelező minden, értékpapírával nyilvános piacon kereskedő vállalkozás számára az IFRS-ek előírásainak megfelelő konszolidált pénzügyi kimutatás elkészítése. Ugyanakkor tekintve a tényt, hogy a hazai gazdálkodók körében elenyésző hányadot képez az értékpapírpiacon megjelenő szereplők száma, mindeddig az IFRS alkalmazása kizárólag szűk körben jelent meg.

2014-től számos kormányzati törekvés indult az nemzetközi standardok egyedi pénzügyi kimutatásokra történő alkalmazhatóságának bevezetésére, ugyanis a Magyar Kormány álláspontja alapján a standardok egyedi kimutatásokra is érvényesülő átvétele jelentősen hozzájárul az adminisztrációs terhek csökkentéséhez, ezáltal befolyásolja a vállalati versenyképességet. Felmerül a kérdés, hogy a hazai vállalkozások milyen mértékben érintettek az átvétel kapcsán és ez milyen kapcsolódó területekre van kihatással. Az IFRS-ek alapján készített pénzügyi kimutatásokra speciális adószabályok érvényesülnek, így a bevezetéssel kapcsolatos tervezet következtében módosul a helyi adókról és a társasági adóról szóló törvény is, így mindenképpen szükséges az IFRS adózással kapcsolatos elveinek, a halasztott adó rendszerének megismerése.

A DIVERZIFIKÁCIÓ MÉRTÉKE ÉS JELLEMZŐI A MEZŐGAZDASÁGI VÁLLALKOZÁSOKBAN

Szerző: Kissné Nagy Csilla, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Prof. Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár

A több lábón állás, az alternatív jövedelemszerzési források kiaknázása, a mezőgazdasági tevékenység diverzifikálása sok gazdálkodó szemében jelenti a megélhetés biztonságát. A mezőgazdasági diverzifikáció egy nagyon sokrétűen értelmezett fogalom, melynek mindenképpen vannak vidékpolitikai, vidékfejlesztési aspektusai. A tanulmány célja egyrészt a diverzifikáció fogalmi meghatározása, valamint annak elterjedtségének és jellemzőinek vizsgálata hazánkban.

Országos szinten az elérhető adatbázisok, KSH Gazdaságszerkezeti Összeírás (2003, 2005, 2007, 2013) és Általános Mezőgazdasági Összeírás (2000, 2010) egy szűkebb értelmezésben teszik lehetővé a diverzifikáció vizsgálatát.

Jelen tanulmányban a 2000-2013-as időszak adatsorai elemzésével kaphatunk képet a diverzifikált gazdaságok országos és régiós helyzetéről, melyet kiegészít a végzett tevékenység jellemzése.

A diverzifikált gazdaságok számának alakulása nem követte a mezőgazdasági termelők számának alakulását. Jelentős birtokkoncentráció zajlott le 2000 és 2013 között, csaknem felére esett vissza a gazdaságok száma, már nem éri el a fél milliót. Ezzel szemben a diverzifikált gazdaságok száma ugyan hullámzott a vizsgált időszakban, de a 2007-2013 közötti programozási időszakban jelentősen nőtt a számuk. Statisztikailag kimutatható, hogy a diverzifikáció jellemzőbb a gazdasági szervezetekre, 10-ből 7 gazdaság végez valamilyen nem mezőgazdasági tevékenységet, míg az egyéni gazdaságok közül „csak” minden tizenegyedik. A régiók közül kiemelkedik Közép-Magyarország, ahol az egyéni gazdaságok csaknem 17 %-a diverzifikálta tevékenységét, holott az országos átlag a 8 %-ot sem éri el. Diverzifikált gazdasági szervezetek szintjén a Dunántúl sokkal inkább fejlődött a vizsgált időszakban, míg az Észak-Alföldi régió előnye elfogyott, s sereghajtóvá vált. A növénytermesztő gazdaságok széles palettán mozognak a nem mezőgazdasági tevékenységük terén és jellemző rájuk, hogy nem csak az alapanyaghoz köthetően egészítik ki tevékenységüket. Az egyéni gazdaságok főként az élelmiszer-feldolgozás, a gazdasági szervezetek pedig a szolgáltatások terén diverzifikálják tevékenységüket.

A FELSŐOKTATÁS ÉS AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS KAPCSOLATA A MUNKAERŐ-PIACI ELVÁRÁSOK TÜKRÉBEN

Szerzők: dr. Kőmíves Péter Miklós, doktorandusz, II. évfolyam
Kucsma Daniella, doktorandusz (ME VEGYDI)
Témavezető: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

Tanulmányunk célja, hogy a felsőoktatási tanulmányokat befektetesként szemlélve tegyen kísérletet a megtérülés idejének felmérésére, illetve a munkaerő-piac munkáltatói oldalának releváns véleményei mellett állításaink statisztikai bizonyítására is kísérletet tettünk. Az egész piac működését befolyásoló szereplők tevékenységének elemzése mellett elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a munkavállalók egyéni motivációjának alátámasztását is.

A Magyar Európai Üzleti Tanács ország értékelő jelentésében mutat rá a hazai felsőoktatási rendszer csökkenő állami támogatására, és egyben aggodalmát fejezi ki amiatt. A hazai gazdaság meghatározó szereplőiből álló testület állításait statisztikai adatokkal is alátámasztva vizsgáltuk, hogy mekkora az állami ráfordítás a felsőoktatás egészét illetően, továbbá azt is elemeztük, hogy a munkáltatók mennyiben támogatják munkavállalóik tanulmányait – akár az élethosszig tartó tanulás jegyében.

Az eredmények – részben regionális – bontású ismertetését követően egy egyéni példával kíséreltük meg illusztrálni a befektetesként értelmezett felsőoktatási tanulmányok megtérülését. Az elemzésben a középiskola utáni munkavállalást vetettük össze a felsőfokú tanulmányok folytatásával, figyelembe véve a tandíjfizetési kötelezettséget és egyéb kiadásokat is. Vizsgálatunk alapján, amelyet statisztikai adatokkal támasztottunk alá, a kezdeti tőkevesztést követően a diplomás munkavállalók nagyságrendekkel több megtakarítást tudnak elérni, míg a középiskolai végzettséggel bíró munkavállalók lassú gyarapodással a visszaesést elkerülik ugyan, viszont nem lesznek képesek érdemben növelni eredeti tőkéjüket.

A részletezett számítások alapján bizonyítottunk véljük, hogy megéri felsőfokú végzettséget szerezni és folyamatos tanulóssal fenntartani tudásunk frissességét – még abban az esetben is, ha a munkáltatónk nem támogatja anyagilag tanulmányainkat. A felsőfokú végzettséggel elérhető bérelőny ugyanis sokkal nagyobb bevételeket eredményez egyéni szinten, mint amelyet a legfeljebb érettségivel bíró munkavállalók érhetnek el.

A HAZAI ALMASŰRÍTMÉNY TERMELÉS PIACI ÉS ÜZEMGAZDASÁGI ELEMZÉSE

Szerző: Kurmai Viktória, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens

Hazánkban legnagyobb mennyiségben előállított gyümölcs az alma, melynek döntő többsége feldolgozóiparba kerül a világpiacon nagy jelentőséggel bíró almasűrítmény gyártás céljából. Magyarország a 17. legnagyobb almatermelő és 10. legnagyobb almasűrítmény termelő ország a világon.

A tanulmányban fő célkitűzésem, annak megválaszolása, hogy hazánkban termelt almasűrítmény versenyképes-e az Európai Unióban és a világpiacon. A fő célkitűzéshez két részletes célkitűzést határoztam meg, egyrészt az almasűrítmény vonatkozásában a piaci igény, illetve a piaci lehetőségek feltárása, másrészt a hazai almasűrítmény gyártás üzemi szintű vizsgálata révén (költség-haszon elemzés) a termelés versenyképességének értékelése a jövedelmezőség oldaláról.

A célkitűzések megválaszolása primer és szekunder adatgyűjtést is feltételez. A szekunder kutatás során az Eurostat, Faostat adatbázisokat és a nagyobb külföldi almasűrítvány gyártó multinacionális vállalkozások tanulmányait használtam fel. A primer adatgyűjtést – egy Magyarországon nagy jelentőséggel bíró – almasűrítvány termelő vállalkozásnál folytattam le, az adatszolgáltatás anonim módon zajlott. Az üzemgazdasági adatok determinisztikus szimulációs modellben kerültek összegzésre és feldolgozásra.

Az almasűrítvány gyártás közvetlen költségeinek minimum 50%-a a léalma költsége. Az alapanyagon kívüli közvetlen költségek több, mint negyede a sűrítés költsége. Különböző léalma árak mellett 200 és 500 Ft/kg között alakul az almasűrítvány önköltsége átlagos szárazanyag-tartalom mellett.

Az utóbbi években a hazánkban előfordult legmagasabb 360 Ft-os kilogrammonkénti késztermékár esetében, legfeljebb 30 Ft/kg-os léalma ár mellett érhető csak el pozitív jövedelem, magasabb léalmaár mellett veszteséges lesz a feldolgozási tevékenység, azaz 30 Ft/kg feletti léalma ár esetén veszteséges lesz a feldolgozás. 180 Ft/kg-os sűrítvány ár mellett a feldolgozási tevékenység biztosan veszteséges lesz.

Az elmúlt 5 év átlagáraival kalkulálva (25,3 Ft/kg-os léalma átlagár és 354 Ft/kg-os késztermék ár) 13%-os költségarányos jövedelmezőség volt elérhető átlagosan Magyarországon az almasűrítő tevékenységgel. A melléktermékek továbbfeldolgozása és értékesítése 8-10 Ft-tal növeli meg az egy kg sűrítványre jutó nettó jövedelmet.

MIÉRT IS FONTOS A CONTROLLING ÉS VERSENYKÉPESSÉG A FELSŐFOKÚ OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ESETÉBEN

Szerző: László István, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Bács Zoltán, egyetemi docens

Az elmúlt években Magyarországon a felsőoktatási rendszer egyrészt finanszírozási másrészt oktatási politika tekintetében igen jelentős átalakuláson ment keresztül, illetve a Fokozatváltás a felsőoktatásban című elképzelés szerint szintén szignifikáns változtatások fognak bekövetkezni ezen piaci szegmens résztvevői számára.

Sajnos világunk, hogy „felgyorsult” ezzel párhuzamosan a gazdálkodási döntések meghozatalának ideje jelentősen lerövidült, állandóan változik a környezet; kiszámíthatatlanná vált, s sajnos ebből következőleg pedig komoly napi működési kihívásokkal kell szembenéznük ezen felsőoktatási intézményeknek működésük során.

A jelenleg rendelkezésre álló pénzügyi erőforrások szűkös mértékűek, míg ezzel szemben a felhasználói igények korlátlanúsága érvényesül, s ezáltal a célracionalizmus iránti igény egyre jobban felerősödik.

A leendő változtatásokkal szembeni alapvető elvárás a hosszútávon fenntartható fejlődés megalapozásában testesül meg.

Ebben nyújtana segítséget az új államháztartási számvitel és az ehhez jobban kapcsolódó controlling és DEA rendszer, mely pedig közvetett módon hatással van a versenyképességre.

A controlling, mely oly régóta sikeresen alkalmazott döntéstámogató rendszer a vállalkozási szférában nagymértékben hozzájárulhatna a DEA rendszer alkalmazásához alkalmazva a felsőoktatási intézmények specifikumait. Ennek segítségével mérhetővé válna a meghozandó és meghozott döntések hatékonysága.

Fontos lenne elérni, hogy a hazai felsőoktatási intézményekbe alkalmazzák ezen döntéstámogató és hatékonysáértékelő módszertant, hiszen ennek segítségével a környezet adta változásokra „jobb” döntést lehetne hozni; best practice elsajátítása is lehetővé válna. A hosszú távú fenntarthatóság az oktatási intézmények esetében fontos, hiszen ha itthon tarthatóvá válna a szakképzett tudás, elérhetővé válna a gazdasági növekedés, hiszen itt járulnának hozzá a GDP-hez, illetve annak növekedéséhez.

EGYES EGYÉNI SPORTOK VERSENYKÉPESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA MAGYARORSZÁGON

Szerző: Madarász Tamás, doktorandusz, II. évfolyam
Témavezető: Dr. Bácsné Dr. Bába Éva, egyetemi docens

Az utóbbi időben, hazánkban a sport jelentősége megnövekedett. 2010-ben kiemelésre került 16 egyéni sportág, melyek kiemelt állami támogatásban részesülnek a 2013-2020 közötti időszakban. E sportágak között eredményeik alapján találhatóak kevésbé sikeresek és igazi sikersportágak is, amolyan sporthungaricumok. Jelen kutatásban e sportágak közül négy szakágnak – kajak-kenu, öttusa, birkózás, cselgáncs – vizsgáltam a hazai helyzetét, versenyképességét és fenntarthatóságát. A sportágak versenyképességét a médiában elfoglalt szerepük alapján vizsgáltam, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) módszerének megfelelően. A szakágakat a média erősségük szempontjából célszerű vizsgálni, hiszen ha egy sportág többet szerepel a különböző médiumokban, annál több nézőt szólít meg, ezáltal több szponzor és magasabb támogatás várható a sportágban. A NOB, illetve az ötkarikás játékok szervezőbizottsága (OCOG) a közvetítésekből befolyt összegeket támogatás gyanánt osztja szét a sportágak között. Ezért fontos a sportágakat látványosabbá tenni, hiszen az ötkarikás játékok jelentik a verseny helyszínét, és ha a fent említett sportágak közül bármelyik is lekerül az olimpiák programjáról, nagy valószínűséggel nem fog tudni újra visszakérülni oda. Véleményem szerint, legrosszabb esetben ez akár a sportágak halálát is jelentheti. Fontosnak érzem a sportágak versenyképességét vizsgálni, továbbá a nemzetközi jótapasztalatokat felhasználva megoldást javasolni a nézettségi adatok növelésére. Ennek első lépcsője ez a kutatás, mely bemutatja a sportágak Magyarország-i helyzetét, feltárja a különbségeket, és párhuzamot állít a hasonlóságok között.

A FOGLALKOZTATOTTSÁG ÉS A MUNKANÉLKÜLISÉG HATÁSA AZ ÉLELMISZERFOGYASZTÁSRA MAGYARORSZÁGON 1993 – 2013 KÖZÖTT

Szerző: Molnár Mátyás, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Pető Károly, egyetemi docens

Napjainkban egy sor olyan gazdasági gond létezik, mellyel folyamatosan küzdenek az országok. Ezek a problémák sokkal inkább a gazdaság összefolyamatainak, mintsem az egyes piacok zavarainak vagy elégtelen működésének a következményei. Ezek közé tartozik a munkanélküliség is. Ha a munkapiac egyensúlytalan állapotba kerül, a munkanélküliség tartóssá válhat. Vajon hogyan reagál a fogyasztási kereslet egy ilyen folyamatra? Tanulmányomban a foglalkoztatottság és munkanélküliség hatását vizsgáltam a hazai élelmiszerfogyasztásra nézve.

A vizsgálat eszközéül statisztikai módszereket választottam. A korrelációszámítás megmutatja, hogy az egyik tényezőnek a másik tényezőre gyakorolt hatása valóban a tényező-hatásra és nem a véletlenre vezethető vissza. Emellett a regresszió-számítás felfedi, hogy a független változó hány %-ban magyarázza meg a függő változó alakulását. Ezekon túlmenően keresztkorrelációval és keresztregresszióval az is vizsgálható, hogy az adott év független tényezőjének (foglalkoztatottság, munkanélküliség) hatása érvénysül-e a következő évek függő változójára (fogyasztás), és ha igen, akkor az a kapcsolat milyen mértékű és minőségű. A műveleteket az SPSS szoftver segítségével végeztem.

Azonos évre nézve a számításokat a foglalkoztatottság és az élelmiszerfogyasztás alakulása között két fontosabb élelmiszer mutatót közepes erősségűnek számító kapcsolatot. Ez a kapcsolat a marha- és borjúhús esetében egy és két évvel később is kimutatható volt, a tej esetében a következő évben még érzékelhető volt egy gyenge kapcsolat, ez azonban a második évre nézve már eltűnt.

A munkanélküliség, mint független tényező hatásának vizsgálata a fogyasztásra a következő eredményeket mutatta. Általánosan elmondható, hogy a munkanélküliséggel jövedelem visszaesés jár, melyből esetenként az egyén fogyasztásának visszaesése is fakadhat, azonban ez a hatás néha csak a következő évben vagy két év múlva érzékelhető. Különösen erős kapcsolat áll fent a munkanélküliség és a baromfihús fogyasztásának változása között.

MÉLTÁNYOS ÉS HATÉKONY DÖNTÉSEK VIZSGÁLATA DIKTÁTOR SZEREPBEN

Szerzők: Széles Árpád, doktorandusz, III. évfolyam

Erdei Panni, doktorandusz, I. évfolyam

Témavezetők: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

Interakcióik során az emberek gyakran kerülnek olyan helyzetbe, amikor a rendelkezésükre álló javakat el kell osztaniuk maguk és társaik között. Az emberek ilyen esetben különbözőképpen viselkednek, azonban a különböző emberekre jellemző viselkedésformák nagyon hasonlóak az emberek életét meghatározó társas értékek függvényében. A tanulmány azt vizsgálja, hogy az emberekre jellemző értékek hogyan jelzik előre elosztásra vonatkozó döntéseiket olyan helyzetben, amikor diktátor szerepben vannak, vagyis nem kell számítaniuk a másik fél bírálatára, bosszújára. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy a diktátor szerepben lévő domináns illetve barátságos személyek döntéseire mennyire jellemző a méltányosság, vagy hatékonyság, és van-e összefüggés a társas értékek illetve a méltányosság vagy hatékonyság preferálása között.

A tanulmányhoz tartozó online kérdőíves felmérés eredményei szerint a dominánsabb személyek kevésbé méltányosan osztozkodnak, míg a barátságosabb emberek méltányosabb, de kevésbé hatékony döntéseket hoznak, különösen akkor, ha döntésük előtt összetett gondolkodásra van szükség.

A MAGYARORSZÁGI, A NÉMETORSZÁGI ÉS AZ OLASZORSZÁGI NYERSTEJ ÁRAK KÖZÖTTI KOINTEGRÁCIÓ VIZSGÁLATA

Szerző: Szenderák János, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Prof. Dr. Popp József, egyetemi tanár

Németország és Olaszország vezető tejtermelő országok az EU-ban, továbbá az ármeghatározó tagállamok csoportjába tartoznak. Ezzel szemben Magyarország árelfogadó tagország, főként az EU mutatóihoz viszonyított alacsony termelési szint és állatállomány miatt. Németország tej és tejtermékekből jelentős exportőr és importőr, míg Olaszország szerepe elsősorban az importban jelentős. Ezek mellett tendencia az is, hogy magasabb árat fizetnek átlagosan a nyerstejért, mint Magyarország (és az árelfogadó tagállamok).

A nyerstej árak drasztikusan változtak 2007-től kezdve, a globális pénzügyi és gazdasági válság, az EU piacán végbemenő deregulációs folyamatok és a kereslet növekedésének eredményeként (2014 óta a globális kereslet csökken). A 2008/09-es tejkvárság idején az árak fluktuációja jelentős károkat okozott a globális tejpiacon. A világpiacon és az uniós, illetve az uniós és a hazai nyerstej árak között is erősödött a kapcsolat 2007 óta (de a nyerstej árak varianciája is). Ezt súlyosbította az EU tejkvóta politikája, amely 2015. május 1-ig volt érvényben. Ezek a fejlemények hívták életre a Tejcsomag nevű kezdeményezést, amely az EU-s tejpiacon versenyeseit hivatott javítani.

A nyerstej árak közötti együttmozgás jól vizsgálható a különféle kointegrációs módszerekkel. A kointegráció hosszú távú együttmozgást jelent, amely során nem stacioner idősoroknak van olyan lineáris kombinációja, amely már stacionerként viselkedik. Emiatt a hosszú távú közös trendtől nem térnek el. Töréspont jelenléte is valószínűsíthető az adatokban, az elmúlt évtized drasztikus piaci eseményeit figyelembe véve. Ennek vizsgálatára a Zivot - Andrews féle egységgyök tesztet alkalmaztuk, amely az egységgyök jelenléte mellett egy töréspontot is ki tud mutatni. A kointegráció vizsgálatánál, hagyományos Engle - Granger féle módszer helyett előnyösebb a Gregory - Hansen féle módszert alkalmazni, amely fel tudja deríteni a kointegrációs kapcsolatokban lévő töréseket is.

A vizsgálatok azt mutatták, hogy a nyerstej árakban nincs strukturális törés, de a köztük lévő kapcsolat megtört, amelyet mindenekelőtt a tejkvárság és a 2004. évi EU bővítését követő időszak okozott. Hosszú távú kétirányú egyensúlyi kapcsolatokat tudunk kimutatni Németország és Magyarország, illetve Olaszország és Magyarország között, amelyet főként a tagállamok közötti aktív külkereskedelem okozhat.

A KÖZÖSSÉGI AGRÁRMARKETING SZEREPE A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCOKBAN

Szerző: Szűcs Imre, doktorandusz, II. évfolyam
Témavezető: Prof. Dr. Szakály Zoltán, egyetemi tanár

A világ tejtermelése folyamatosan növekszik, az elmúlt évtizedben 24%-kal nőtt, ezzel szemben az Európai Unió tejtermelése stagnál, 150 millió tonna körül ingadozik, így világgazdasági szerepe folyamatosan csökken. 2013-ban mintegy 24% volt az EU részesedése a világon megtermelt összes tejből, egy év alatt mintegy 4%-ot visszaesve. 2012-ben 52 milliárd euró termelési értékkel az EU-27 mezőgazdasági kibocsátásának 14%-át adta a tejágazat. A stagnálás alapvető oka a tejkvóta-rendszer volt. A nagy tejtermelő országokat a kvóta és az átlépésével járó büntetés visszatartotta, ugyanakkor voltak olyan országok – köztük Magyarország is – amelyek nem használták ki a rendelkezésükre álló keretet. Az EU a tej kvótarendszert 1984-ben vezette be azért, mert az 1980-as évtized elején felhalmozódtak a vaj- és tejporkészletek. Ezek a piaci feleslegek egyre nagyobb problémát okoztak akkor. Egészen 2004-ig (tejtámogatás bevezetése) ez volt az egyetlen olyan szabályozási elem, amely közvetlen hatást gyakorolt a tejtermelésre. A tagországokra lebontott tejkvóta kihatott a feldolgozókra is, mivel ez meghatározta a nyersanyagbázisukat, ezáltal korlátozta a feldolgozási volument. A tejkvóta hatályát még 2003-ban az Európai Bizottság meghosszabbította egészen 2015. március 31-ig annak fokozatos emelése mellett. 2015. április 1-jével pedig megszüntette a rendszert. A tejkvóta kivezetését megelőzően a tej felvásárlási árak drasztikusan csökkentek, amelyek a megszűnést követően sem indultak növekedésnek. A kisüzemi tejelő tehenészetek általában tej felvásárlóknak értékesítik a megtermelt tejet, ezért éri őket negatívan a felvásárlási árak csökkenése. Ebből jelenthet kiutat az olyan közvetlen értékesítés lehetősége, mint a tej automatán keresztüli tejeladás. Marketingeszközök segítségével meghatározható a tejautomata helyének megfelelő kiválasztása. A közösségi agrármarketing segítségével, pedig pozicionálni lehet a tej automatából történő beszerzést a fogyasztóknál. Ezen kisvállalkozások esetében jelentősége abban mutatkozik meg, hogy az egyes termelőknek nem kell önállóan elvégezniük a marketing tevékenységeket, hanem társulni tudnak egymással erre a feladatra.

VEZETŐ VÁLLALATOK PÉNZÜGYI TELJESÍTMÉNYÉNEK ELEMZÉSE IPARÁGI MINTA ALAPJÁN

Szerző: Tálás Dorisz, doktorandusz, III. évfolyam
Témavezető: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

A tanulmányban a magyarországi, vezető tejfeldolgozó vállalatok teljesítményét elemeztem 2008-tól 2014-ig pénzügyi mutatószámok alapján. A tejipari ágazat kiválasztását egyrészt annak nemzetgazdasági szerepe, másrészt az erős iparági piaci verseny és az abban rejlő potenciális elemzési érdekességek indokolták.

A releváns hazai és nemzetközi kutatásokkal összhangban, pénzügyi mutatószám rendszerrel teszteltem a társaságok mérleg és cash flow alapú likviditását, a forgótőke menedzsment folyamatok hatékonyságát, a hagyományos és a készpénz alapú jövedelmezőséget, valamint a szabad pénzáram generálási képességet. A tanulmány azt vizsgálja, a pénzügyi mutatószámok alapján elért eredményeket, a minta vonatkozásában kiemelkedő teljesítményt alátámasztja-e a vállalati szabad cash flow áramok alakulása.

Megállapítottam, hogy a minta vállalatok szegmensére átlagosan kedvezőtlenebbé váló fizetőképesség és először romló, majd stabilizálódó tőkeszerkezet jellemző, ugyanakkor a társaságok éves adatsorainak vizsgálata jelentős egyedi különbségeket tárt fel. A forgótőke menedzsment folyamatok hatékonyságának növelésére tett intézkedések sikeressége kimutatható a pénzciklus vizsgálatán keresztül.

Az elvégzett elemzés azt mutatja, hogy létezik – a nagyon magas árbevétel szinttel rendelkező, stabil piaci részesedést magukénak tudó, külföldi tulajdonú versenytársak mellett – magyar tulajdonú, piaci részesedését növelni képes, nyereség szintjét javító, a mintában szereplő vállalatokhoz képest kedvező pénzügyi mutató adatokkal rendelkező társaság. Ennek a TT vállalatnak a szabad pénzáram mutatója is alátámasztja, hogy ez a társaság a jövőben képes lehet a hosszú távú értékteremtés megvalósítására.

**A PRIMER PREVENCIÓ ÉLELMISZERFOGYASZTÁST MAGYARÁZÓ HATÁSÁNAK
ÉS PÉNZÜGYI VONATKOZÁSAINAK ÖKONOMETRIAI VIZSGÁLATA A
MAGYARORSZÁGI RÉGIÓK VISZONYLATÁBAN**

Szerző: Tömöri Gergő, doktorandusz, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Bács Zoltán, egyetemi docens

Napjainkban, a már közel fél évszázada folytatott orvos- és táplálkozástudományi kutatások eredményeinek döntő többsége alátámasztja azokat a köztudomásúnak vélt nézeteket, miszerint egy adott populáció táplálkozási kultúrája bizonyos megbetegedések megelőzése révén befolyásolja a populációra jellemző népegészségügyi mutatókat, amelyek tekintetében Magyarország, a prevencióra a rendszerváltást követően a legnagyobb hangsúlyt fektető kormányzati szándékok és intézkedések ellenére, évek óta nem volt képes más EU-s országgal összevetve javuló tendenciát felmutatni. A tanulmány célkitűzése egyrészt számszerűsíteni és összehasonlítani az egyes magyarországi régiók között az egészségtudatosság ételmiszerfogyasztói magatartásra gyakorolt hatását, feltételezve, hogy az még a betegségtudat kényszerültsége nélkül, önkéntességen alapszik (nem párosul külön gyógyszeres terápiával és nem orvosi utasításra történik), másrészt ez utóbbi és a táplálkozás révén leginkább érintett krónikus betegségeket kezelő gyógyszerek beszerzésére fordított magán- és közkiadások régiós értékei közötti függvényeszerű kapcsolaton keresztül igazolni azt a feltevést, miszerint az elsődleges megelőzés fogyasztás során történő preferálása esetén alacsonyabb átlagos gyógyszerigény mellett is fenn lehet tartani egy magasabb, átlagos várható élettartamot. Tanulmányom nullhipotézise, hogy abban a régióban, ahol relatíve magasabb az elsődleges megelőzés motivációjának ételmiszerfogyasztásra gyakorolt hatása, a várható élettartam fenntartása relatíve alacsonyabb gyógyszerkiadások mellett érhető el. A módszertan tekintetében a korreláció és a többváltozós regresszió-analízisre támaszkodtam, feltételezve, hogy a vizsgált tényezőhatás jellegénél fogva, több termék és szolgáltatás piacának fogyasztói trendjét is egyidejűleg meghatározza. Összességében, a magyarországi régiók viszonylatában a primer prevenció fogyasztói magatartásban érvényesülő szerepe és a várható élettartam fenntartásához szükséges gyógyszerigény között gyenge korrelációt lehetett megállapítani, amely részben az eredmények alacsony megbízhatóságából, részben a ténylegesen is elenyésző összefüggésből erednek.

A POLITIKAI VEZETŐ SZEREPE AZ INTÉZMÉNYEK ÉS A GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY ALAKÍTÁSÁBAN

Szerző: Zolcsák Dóra, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

A gazdasági növekedés okainak vizsgálata évtizedek óta meghatározó és igen vitatott kutatási területet jelent. Cikkem a sok magyarázat közül a vezetők és a politikai vezetés szerepét hangsúlyozza, amelyek az intézmények alakításán, (újra)tervezésén keresztül közvetten befolyásolhatják a gazdasági fejlődés irányát. Mind demokráciákban mind autokráciákban megfigyelhető rossz gazdasági teljesítmény, így jogosan merülhet fel az a kérdés, hogy vajon a szerény output visszavezethető-e a vezető személyére, összefügghet-e a vezető döntéseivel.

A kérdés áttekintéséhez az intézményi közgazdaságtan nyújt kiindulópontot, amely azt mondja, hogy az intézmények – formális és informális – a növekedés forrásai. Amennyiben elfogadjuk az intézmények gazdaságformáló erejét, akkor is nyitva marad az a kérdés, hogyan alakulnak, alakíthatóak az intézmények, mely felveti a vezetők szerepének vizsgálatát.

A vezetői szerep elemzésekor a vezetőt mint egyént, illetve a vezetőt körülvevő csoportot is fontos tanulmányozni. Az ún. szelektori elméletben a főszerepet a szelektorok és a győztes koalíció (*winning coalition*) játssza, melynek nagysága döntő jelentőséggel bír az intézményi következményeket illetően. A szelektorátus és a győztes koalíció is politikai intézménynek tekinthető, amelyek befolyásolják a vezető döntéseit és/vagy túlélését a hivatalban. A vezetői csoport jelentőségét szemlélteti a diktátor dilemma is, amely a vezető bizonytalanságát jelenti támogatottsági körét illetően.

A vezető mint egyén gazdaságra gyakorolt hatására vonatkozóan a legrégebbi teória a „*Great man*” (nagy ember) nézete, amely többek között azt állítja, hogy a világ működését nagy emberek döntései alakították. Egy másik megközelítés az intézményi manipuláció, amely azt takarja, hogy a vezető érdekeivel összeegyeztethető specifikus intézményeket hoz létre, ami a hatalmának gazdagítására és hivatali idejének meghosszabbítására szolgál.

A vezetői szerep kiemelt szerepét mi sem jelzi jobban, hogy újabb és újabb adatbázisok jönnek létre, amelyek lehetőséget adnak arra, hogy finomabb válaszokkal szolgáljunk a vezető gazdasági teljesítményre gyakorolt hatására vonatkozóan.

MAGYARORSZÁGI KERESKEDELMI VÁLLALKOZÁSOK TELJESÍTMÉNYMÉRÉSI GYAKORLATA

Szerző: Zsidó Kinga Emese, doktorandusz, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens

Az üzleti teljesítmény és annak mérése létfontosságú kérdéssé vált napjaink vállalkozásai számára. A különböző gazdasági változások hatására, az egyre szorosabb versenyhelyzetnek köszönhetően és a lényegesen lecsökkent finanszírozási lehetőségek negatív hatása miatt, a hosszú távú fennmaradás csakis komoly teljesítmények elérése mellett lehetséges. Üzleti teljesítményről, hatékonyság, eredményesség és gazdaságosság mellett elért célok esetében beszélhetünk. A teljesítmény mérésére a szakirodalom nagyon sok értékes módszert és eljárást nyújt, a kérdés viszont az, hogy ezeket a módszereket mennyire ismerik és használják a vállalkozások a gyakorlatban; hogyan és milyen módszerekkel értékeli a saját teljesítményüket?

A kérdés megválaszolására kérdőíves felmérést végeztem.

A kérdőíves felmérés célja a magyarországi kereskedelmi vállalkozások teljesítménymérési szokásainak felmérése, ugyanakkor választ szerettem volna kapni arra a kérdésre is, hogy mennyire ismerik, esetleg használják a vállalkozások a gyakorlatban a szakirodalom által nyújtott „nem hagyományos”-nak nevezett módszereket.

Különböző adatbázisok felhasználásával, sikerült az ország összes régiójába eljuttatni az online kérdőívet, tekintet nélkül a vállalkozások méretére vagy tulajdonosi összetételére. Az egyetlen szűrő, a tevékenységi kör volt. A kérdőívek kiküldése hólabda módszerrel, valamint területileg és más szempontok alapján is teljesen véletlenszerűen történt. Az adatok feldolgozása Excel és SPSS alkalmazások segítségével történt.

A felmérés rávilágított arra, hogy a vállalkozások a gyakorlati életben nem, vagy csak kevésbé használják a szakirodalom által nyújtott teljesítménymérési módszereket és eljárásokat. A megkérdezettek túlnyomó többsége a hagyományos, számviteli adatokra támaszkodó mutatókat, elemzéseket és értékeléseket végzi a teljesítménymérési tevékenysége során.

Természetesen, a számviteli adatokra támaszkodó módszerek és mutatók híven tükrözik a vállalkozás vagyoni-, jövedelmi-, és pénzügyi helyzetét, de véleményem szerint, ezeket a mennyiségi adatokat, egyéb minőségi adatokkal és információkkal is ki kell egészíteni. A vevőkkel, a szállítókkal, az alkalmazottakkal, a versenytársakkal és az egyéb érintettekkel kapcsolatos információk segíthetnek a célok elérése felé vezető úton.

JEGYZETEK

